

A very faint, light gray watermark or background image of classical architecture, specifically four fluted Corinthian columns supporting an entablature, is visible across the entire page.

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
Research Library, The Getty Research Institute

<http://www.archive.org/details/vetvstissimaetab00pign>

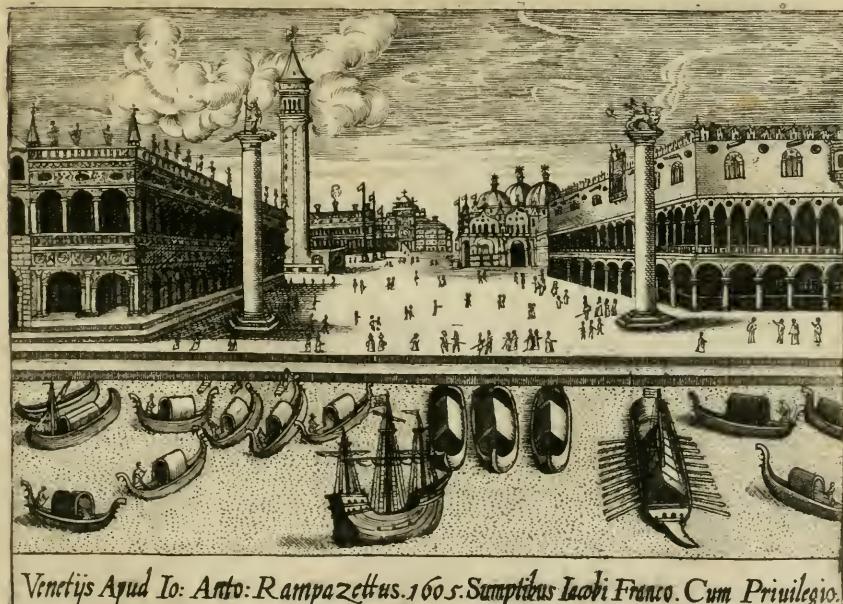

VETVSTISSIMÆ TABVLAE AENEAE

Sacris Ægyptiorum Simulachris cœlatæ accurata
Explicatio , in qua antiquissimarum superstitionum Origines, Progressiones, Ritus ad Barbarani, Græcam, Romanamque Historiam illustrandam enarrantur , & multa Scriptorum veterum loca qua explanantur, qua emendantur:

AVCTORE LAVENTIO PIGNORIO
PATAVINO.

Accessit ab eodem AVCTARIVM, in quo ex antiquis Sigillis,
Gemmisque selectiora quedam eius generis , & veterum
Hæreticorum amuleta exhibentur.

Venetijs Agu'd Io: Anto: Rampazettus. 1605. Sumpitus Iacobi Franco. Cum Privilegio.

B M I C E R D V T G V

Chorus. In the day of

the world's judgment and the last
and greatest judgment day,
when all the world will be gathered
together, then shall the dead be raised
and the bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised incorruptible

and glorious bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised

and the bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised

and the bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised

and the bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised

and the bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised

and the bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised

and the bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised

and the bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised

and the bodies made incorruptible.

Then shall the dead be raised

and the bodies made incorruptible.

CAESARI BARONIO S. R. E. CARDINALI.

Laurentius Pignorius Pat. S.

PRIMITIAS fructuum Regibus offerri antiquissimi, ut audio, moris fuit. eo, ni fallor, con filio ut præstantissimæ inter homines dignitati, & ad diuinam illam proxime accedenti iuitus ea ratione, & legitimus honor persoluere tur. id mihi institutum adeo placuit, vt cum pri dem adhortatione MARCI V'ELSERII VIRI AV GVSTANI Mensæ antiquissimæ explicationē tum instituisse tum absoluissem; eq; Bibliothecæ tenebras perosa lucem publicam cogitare incepisset, decreuerim ego ingenij mei nouitium (vtinā non præcocem) fœtum amplissimo nomini tuo CÆSAR CARDINALIS inscribere. deterruit me ali quantisper conscientia imbecillitatis meæ. at inoras nectentem impulit eximia primum probitas tua, quæ CLEMENTIS VIII. PONT. OPT. MAX. qui nunc felici Imperio Christianū Orbem moderatur, benevolentia ad inuidiā vsq; & allicuit, & retinuit partam: tutela deinde studiorū nostrorum, quorum tu non modo es ἀρρεναὶ νίγρα sed & Pater & Rex. quotus enim quisque eorum, qui in

his studijs, tamquam ad Sirenum scopulos, con-
senuerunt, opes hanc humaniorum litterarum
animumque adiecit ad ea sacratum litterarum
monumenta illustranda, quibus tu magno rei
Christianæ bono veteres illos Patres æmulatus
antiquitatis tenebras detersisti? factum est per
egregias lucubrationes tuas, ut Caij, Hegeſippi,
Africani, Eusebij operosa illa nobiliaque volumi-
na perisse minus moleste feramus. & quod ca-
put est insanis te Nouatorum substructiones ad-
motis Annalibus tuis quotidie eueritatem boni
omnes suspiciunt & admirantur. his accedat de-
beri tibi summo iure hæc ab eo, qui MARCO CO-
NELIO maximi exempli EPISC. PAT. qui se iam-
pridem totum suaq; tibi addixit, omnia debeat.
laudabit ille familiaris sui propositum, qui obſcu-
ritati scriptorum suorum lucem clarissimam præ-
tenderit nominis tui. verum ne longiori sermo-
ne morer tua tempora, quorum etiam momen-
ta in utilitatem publicam impenduntur, hæc
omnia me impulerunt, vt commentariolum
meum tibi dicarem, cui me quantus quantus
sum, iamdudum destinaram. tu me pro huma-
nitate tua patere in Clientum tuorum ALBUM re-
ferri; ego vicissim quatenus lieuerit dabo ope-
ram, vt non indignum omnino in Clientelam
tuam recepisse videarc. Vale. Patauij.

INDEX.

A

Bsinthium marinum Isiacorum gestamen. 14. b.

Achelous. 15. b.

Achilles Tatius quid de Crocodili dentibus. 20. b.

Accipiter qua ratione sacer. 26. b. 31. b. 36. b.

Aelianus reprehens. 35. a.

Aeris vsus in sacris. 7. b.

Aegyptiorum Deorum signa gracilia & cur. 7. a. compositis pedibus. 26. a. ad indigenarum similitudinem efficta. 27. a. 28. a.

Aegyptiorum sacra plenisq; irrisa. 2. b. 3. a. b. 6. a. quando Romæ recepta. 5. b.

Aegypti primi signa Cœlestia obseruarunt. 3. b. pastores ouium detestati. 11. b. cum feris vescebantur. 4. a. quid a Iudaïs accoperint. 16. a. blasphemati Aristoteli. 26. b.

Aegyptus portentorum mater. 3. a. in Aegypto Moyses detrectat sacrificare. 3. a.

Agathodamone's Dracunculi. 3. a.

Alexander Abonotichita. 39. b.

Allegoriae Platonii improbatæ. 1. a. 30. b. cur inuentæ. 1. a.

Ammianus illustratus. 5. a. reprehens. 25. a.

Animalia sacra. 3. a. turbarum causæ. 21. a. b. interemisse capitale fuit. 3. a. 39. a.

Anubis. 31. b. numen cœlestie, & terrestre; idem qui Mercurius. 32. a.

Apices tortuosæ, capreolatimque condensi. 5. a.

Apis quibus sacer. 18. a. 19. b. 20. a. qua matre genitus. 18. a. quando ab Hebraïs cultus. 19. b.

Appuleius declaratus. 5. a. 42. a.

Aqua effusio sollemnis in excitando Sarapide. 38. a.

Arnobius declaratus. 32. b.

Asinus Typhonis symbolum. 42. a.

Aspis Isidis. 13. b. sideribus quare comparata. 25. a.

Astaroth Sidoniorum. 19. b.

INDEX.

B

- B** Al Sidoniorum. 19. b.
Baculi in æde Isidis quare. 22. b. 23. a.
Bacis Taurus. 24. b.
Baris nauis & mons. 36. a.
Barbatum monstrum. 40. a.
Blæsi Aethiopes & Aegyptij Aristoteli. 26. b.
Blæsitatis genera sex. 30. a. hac quid. 28. a. b
Boues quorum Dij. 19. b. Bos fæmina. 40. a.
Bybliorum luctus. 1. b.

C

- C** Apræ que Isidi in delicijs. 9. b. ab Aegyptijs cultæ. 37. a.
Caprarijs honorem Mendesii habuerunt. 11. b.
Cæl. Calcagninus. 14. b.
Camos idolum. 19. b.
Capillitium Isidis. 20. a.
Calathus Isidis Osridisque capiti super impositus cur. 25. a.
Carpocratiani. 37. a.
Canopus. 38. a.
Cambysis Strategema. 38. a.
Canes in pompa Isidis. 40. b. Memphytici. 41. a. Canes & Mercruius synonimi apud Aegyptios. ibidem.
Cercopithecus sacer. 11. a.
Ceres eadens cum Iside & Luna. 17. b. 18. a.
Cicuma 14. b.
Cleomenis Alexandrini rasfrities. 21. b.
Corona Teletarum e Palma folijs. 9. b.
Cornuta acies. 11. b.
Cocinensum Boues Dij. 19. b.
Crux ansata & quare. 9. a. inter sacras litteras vbi & quando inventa. 9. b. 38. a.
Crocodilus Solis symbolum & cur. 20. b. quibus sacer. 21 a. Crocodilus Typhon. b.
Cræsus quare Delphos Leonem aureum miserit. 23. a.
Crotalum a Sistro diuersum. 34. a.
Eucupha auis. 14. b. 15. a.
Cynocephalus stans. 23. a. 24. a. eiusdem decilitas. 24. b.

Dagon

INDEX.

D

D Agon Phœnicum Deus. 19. b.
Darij Strategema. 19. a.

Dij in animalia mutati, & cur. 3. b.

Biabolus D E I emulator. 16. a.

Diana multimammia. 17. b. eius Templum Bubasti. 33. b.

Diademata Regum Aegyptiorum. 23. b. D E I & sanctorum. 24. a.

E

E Neph Dens. 3. b.
Ephesiorum Diana. 17. b.
Ethnicorum officia. 38. b.
Eumenuthis Canopi. 22. b. 38. a.

F

F Aria Ceres. 12. a.
Fascini ficaluei, & Coriacei. 16. b.
Fascini Icones. 17. a.
Felis in cuius Dei peculio. 31. a. 33. b.
Fluuij cornuti. 15. b.
Fronto quid Christianis obiecerit. 37. a.

G

G Alenus & Iul. Pollux contemporani. 29. a.
Gnostici. 37. a.
Goropius notatur. 5. a. 7. b. 25. b. fruſtra a. Lipsio. 9. a.
Gratiae. 22. b.
Gryps Solis animal. 15. a.
Guil. Budxi sententia refellitur. 29. b.
Gyvaldus arguitur. 7. b.

H

H Aſta Osiridis & Bacchi gestamen. 11. a.
Hypocratis Sacerdotes Buti. 26. a.
Hecate, seu Tithrambo 22. b.
Herodotus declaratur. 23. a 26. a.

Mirum.

INDEX.

Hirundines Isidis aues. 34. b.
Hircus. 11. a. 37. a. biceps. 40. b.
Hippopotamus. 41. b.
Nyadria in Pompa Osiridis & Isidis. 38. a.

I

I Eidis & Crocodili inimicitiae. 22. a. 39. a. descriptio. 38. b. Max
sio. 39. b.
Ignorabiles litteræ. 5. a.
Isis quæ. 1. b. 12. a. 2. a. 5. b. 7. b. eiusdem Area, Ara, templæ. 5. b.
6. a. vestes multicolores. 10. a. stella. 16. a. Cornuta cur. 15. b. mosaico.
mosa. 17. b.
Ithyphalli 16. b.
Inuenialis declaratur. 5. b. reprehenditur. 33. b.
Iul. Capitolinus illustratur. 15. b.
Juppiter ab Iside ad gressum expeditus. 25. b. Mundus vel mundi
pars. 26. a. eius oculus Sol. Ibid. Heliopolitanus. 39. b.

K

K Neph Thebaeus Deus. 3. b.

L

L Anam Aegyptij oderant, & cur. 11. b.
Leo sub Ori throno. 22. b. cur. 23. a.
Leonis rultu Sol. 32. b.
Leo cur ignem paueat. 35. a.
Leontopolis. 34. b.
Leuctrus Sphyngopes. 39. b.
Loti flos magnificatus. 17. a.
Lupus Solis imago Delphis. 40. a.
Luna Androgyna, & Lunus Deus. 13. a.
Lucianus explicatur. 1. b. 16. a.
Lycius Apollo. Lycopolis. Licetonus. 40. a.

M

M Ammæ Isidis & Telluris. 17. a.
Mammosa Ceres. 17. b.

Mar-

Martianus Capella declaratus. 18. a. ensenatus. 20. b.
Malabares Boues venerantur. 19. b.
Melampus. 1. b.
Melchior Guilandinus arguitur. 7. b.
Mensa in Templis cui usui. 7. a. 8. a.
Mendesius Hircus. 11. a. 37. b.
Mercurij fascinus. 10. a. Hircus. 11. b.
Melegeagridae Isidi ubi fieret. 22. a.
Memphis Taurus. 24. b.
Melilotus. 35. a.
Minuc. Fel. explicatur. 34. b.
Mneuis Bos. 24. b.
Moloch seu Melchons. 19. b.
Modius Sarapidis nota. 12. a. 16. a.
Mundus uti filius. 25. b.
Mysteriorum taciturnitas. 4. b.

N

Nauigium Apidis. 35. b.
Neptys. 22. b.
Neryros, Neutos. 25. a.
Neurospasta. 17. a.
Nigredo in Tabula frequens. 10. a. b.
Niloticorum Bonum cornua qualia. 19. a.
Nili alluvio. 40. b. i. a. **N**ilus Deus ibid. **N**ilus Osiris. 2. a. 24. b.
Nilus fetus. 35. a. Nilus Iuppiter Aegyptius. 41. a. Isidis lacrymis
auctus, ibid.
Noe Arcam etiam hodie extare. 36. a.
Numerus septenarius sacer. 18. a. senarius. 20. b.
Numidica Isidis axis. 23. a. quid significaret. 22. b.

O

Obeliscorum notas qui veterum interpretati. 5. a.
Onuphis Taurus. 24. b.
Orus. 22. b. 23. a. Spurius. 25. b. idem qui Bacchus & Priapus, ibid.
eius oculi Luna, & Sol. 26. a. in gemma qualis. 26. b. decum-
bens. 39. b.
Osiris qui. 1. b. 2. a. Isidis maritus, frater, filius. 2. b. cum triplici
pene

I N D E X.

pene. *ibid.* eiusdem apex. 9. b. 10. b. testes. 16. a. b. etymon. 22. b;
idem qui Bacchus. 11. a. b.

P

P Alma folia in quos vsus. eadem Eais. 10. a.
Pan Mendes. 11. a. eius victimam apud Athenienses. 11. b.
Penis arrectus Osiridis, & Priapi quid sibi vellet. 12. b.
Persea Isidi sacra, & quare. 35. a.
Phoenicopterus Iaciaca avis. 10. b.
Phallagogia, Phalloporia. 16. b.
Pictura Linearis quorum inuentum. 7. a.
Pictura Cryptica vnde. *ibidem*.
Tierius notatus. 14. b.
Plutarchi error. 41. b.
Pluviale. 39. b.
Principia duo vnde. 21. b.
Prophetæ Apidis mento raso. 19. b.

Q

Q Vintilianus illustratus. 38. b.

R Ana Aegyptia. 24. b.
Reemphaam Caldaorum. 19. b.
Rituales Aegyptiorum Libri. 26. b.

S

S Arapis idem cum Osiride. 1. b. 2. a. Ione, Aesculapio, Plute-
nc. 12. a. in Gemma. 2. a.
Satyrorum & Siluanorum consecratio. 17. a.
Scriptores rerum Aegyptiacarum. 4. a.
Scarabeus. 22. a.
Scorpius cui facer. 41. b.
Serpens accipitriformis. 14. b. Isidis Aspis. 13. b. 14. a. b. Serpens
quorum cinctus, & corona. 12. a. apud quos sacra. 12. a. b.
Sistrum quale. 34. a.

Sire

INDEX.

Sirenes. 26. a.

Socrates Scholasticus notatus. 35. a.

Solis ad Lunam, & vice versa, relationem nemo veterum non agnoscit. 20. b. Sol Leonis vulnu. 32. b.

Sotbis stella. 16. a.

Sphynx. 35. b.

Spica Isidi attributæ. 23. a.

Strabo improbatus. 36. b.

Suetonij locus expositus. 6. b.

T

TAbula nostra unde est qualis. 6. b. ubi nunc. 1. a. 6. b. cuius opus. 7. a. quid continet. 7. b.

Theodoretus emendatus. 37. b.

Theodorus Gazæ arguitur. 29. b.

Themi, Thermutis, Tithrambo. 22. b.

Thmuis. 11. a.

Thoth, Thoyt, Taant. 41. a.

Tituli speciosi. 37. a.

Tripos Accipitris. 36. b.

Typhon. 21. b. 41. b. 42. a.

V

VAticinium Trismegisti. 4. a.

Val. Maximus illustratus. 15. b.

Veneris Cypria initia. 16. b.

Vesta. 22. b.

Vituli aurei Ieroboan unde. 19. b.

Vpupa. 15. a. 22. b.

Vulturis penna. 23. a.

FINIS INDICIS.

Li Eccellenissimi Signori Capi dell'Eccelso Consiglio di X. Infrascritti. Hauua fede dalli Signori Reformatori del Studio di Padoa, per relatione dellli doi à ciò deputati, con giuramento cioè del Reuerendo P. Inquisitor, & del Circ. Secretario del Senato Gio. Maraneglia, che nel Libro Intitolato *Vetustissime Tabulae Aeneae de Sacris Aegyptiorum Simulacris celestis* & accurate explicatio Auctore Laurentio Pignorio da essi veduto & letto, non si troua cosa alcuna contraria alla Santa Fede Catolica, Principi, & buoni costumi concedono licentia, che possi esser stampato in questa Città.

Dat. Die 3. Septembris 1604.

D. Lorenzo Loredan } Capi dell'Eccelso Consiglio
D. Antonio Lando } di Diece.
D. Zustinian Contarini }

Eccel. Cons. X. Secre.
Bonifacius Antelmi.

MENSÆ ISIACÆ EXPOSITIO.

AD CAESAREM BARONIVM CARD.

C A P I.

ORTARIS me MARCE
VELSERE, V. Cl. vt Tabu-
lam illam puræ putæ antiqui-
tatis insigne monumentum,
quam VINCENTIVS Man-
iuæ Dux, e Petri Bembi
Card. Musæo translatam iam diu domi habet, di-
ducto quo obducitur antiquissimæ Historiæ Linteo, &
in bono explicationis lumine quatenus licuerit collo-
catam, publice conspiciendam proponam. periculo-
sa plenum opus alie (ita cum Lyrico vate dicere
liceat) tractari iubes, tractabitur tamen in tuæ
spem gratia, quam etiam si discupere me dixeris,
miro tamen quo eius teneor desiderio vix fecero sa-
tis. rem igitur aggrediar optimis auspicijs tuis; eius-
dem Tabule simulacra non ἀλληγορικά, sed ad ve-
terum narrationum fidem pro viribus expositurus.
odi enim ego si quis alius nimias illas, & a pro-
posito plerumque alienas huiusmodi rerum interpre-
tationes, quas in confirmationem labantum Fabu-
larum Platonici, Præceptoris dogmatum parum
memores, inuexerunt: satiusque duxi ignorationem

Euseb. lib. 3.
de præpar.
Euang. c. 3.
Lib. 2. de
Repub.

A fateri

MENSÆ ISIACÆ

fateri, quam eruditio Lectori fastidio eſe. Vicumque res sit tuum erit Vir Cl. si quid peccatum agnoueris ignoscere primum; deinde cogitare me oneri, quod longe viribus meis impar imposuisti ferendo non eſe. ut enim ſileam rei propositæ difficultatem eam eſe, vt per L. & amplius annos hæc ſipariſ ſibi explicari fruſtra peroptauerint Philologiae amatores; torquent me profecto veterum Auctorum variæ, & distractæ ſententiae, quibus Aegyptiorum de Religione commenta ita exagitantur, ut conſiſtere nullo modo queant. apud Herodotum Isis eadem eſt quæ Δημήτρις, id est Ceres Osiris idem qui Bacchus. Ideo placuit nonnullis Melampoden Amythaonis ex Aegypto in Greciam mysteria tranſtulisse. apud Diodorum Isis cum Luna, Cerere, & Iunone: Osiris cum Sole, Sarapide, Dionysio, Plutone, Ammone, Ioue, Pane in unum veluti corpus rediguntur. Seruio, & Macrobius Isis, Terra, vel Natura rerum eſt; Osiris vero cum Adone, & Atide Sol, & hoc ex intima Aegyptiorum Theologia; legimus enim cultum fuſſe apud Alexandrinos quoddam simulacrum, quod Osridis, & Adonidis nomine venerabantur. idem apud Amathusios notauit Stephanus. immo & Byblīj ambigebant utrum quotannis rite lugerent, Osirin videlicet ad Adonin. Plutarcho Osiris, Pluto, Bacchus, Sarapis, Apis, Oceanus, Sol, Sirius idem Significant numen: Isis, Minerua, Proserpina, Luna, Thetys nomine diſſident, re non item. Appuleio Isis, Deum mater,

Lib. 2. Cedre
no idem vi-
ſum.

Refert Cle-
mens in Pro-
trept.

Lib. 1. cap. 2.

VIII. Aen.
ia fi.

Saturn. lib. 1.
cap. 21.

Suidas in
vigiſſimōs.

Lucianus de
Syr. Dea.

De Iside, &
Osir.

Lib. 11. Me-
tam.

ter, Minerua, Venus, Diana, Proserpina, Ceres, Iuno, Bellona, Hecate, Rhamnusia vnicus ~~deiuuus~~ multiformi specie (ne ab eius verbis ab eam) nomine multiijugo appellantur; ut non immrito a quibusdam Isis ~~Nugatorios~~ fuerit dicta. Heliodorus cum Plutarcho arcanum quidpiam prodit, Nilum Osridem, Terram Isidem esse. Statius Titana, Phœbum, Osirin, Mithran eosdem canit. Marcianus Capella Solem, Serapin, Mithran, Ditem, Typhonem, Aiyn, Ammonem, Adonin unica nomenclatione differre assuerauit, Galibi, Soli Lunæque diuersitatem gentium innumerata vocabula sociasse affirmat.

Hosce Scopulos, ut euaderent fuerunt qui Sarapidem, & Isidem in Gemmis ita scalpendos curarent.

Plutarch. de
Ifid.
Lib. 9.
Aethiop.
Lib. 1. Thebaid.
Lib. 2. de Nupt. Philol.

Lib. 8. de
Nupt.

Vt non ab re Capue legatur in antiquo marmore.

T E. T I B I
V N A. Q V Æ
E S. O M N I A
D E A I S I S &c.

MENSÆ ISIACÆ

Præterea, quod talia inquirenti maiores tenebras offendere possit, non liquet utrum Osiris fuerit Isidis maritus an frater vel filius. Diodorus enim, & Marcianus maritum, Plutarchus fratrem & maritum, Laetanius, & Minucius felix filium, Eusebius maritum, fratrem, & filium fuisse scribunt. quod si animaduertissem Gyraldus Laetanium appellantem Osirin Isidis filium non reprehendisset. huius controversiae vestigium extat in antiqua gemina scalptura, in qua Osiris cum triplici pene ad Pamilitia indicanda, de quibus Plutarchus; dico ad os admoto ac si Osiris, Orus, & Harpocrates eisdem essent.

Accedit sacrorum istiusmodi iure merito iam pridem memoriam euauisse; tum quia D E V S Opt. Max. D E V S Zelotes ea mirum in modum oderat; tum quia reliquis nationibus risui potius haec, quam venerationi fuerunt. Ciceronem audiamus, qui Aegyptiorum in hoc genere dementiaam, Aegyptiorum imbuntas mentes prauitatis erroribus Aegyptiorum superstitiones cum stomacho, & risu non semel recensuit. Iuuinalis non magis acriter, quam vere cecinit.

Lib. I. de
Nat. Deor.
Tuscul. 5.

Sat. 15.

Quis

EXPOSITIO.

Quis nescit Volusi Bithynice qualia
demens

Aegyptus portenta colat?

Quid Græci senserint exponent nobis Aelianus,
Max Tyrius. ille Aegyptiorum cultum multipli-
ci, & vario risu exceptum tradit: hic detestatur
Aegyptiorum numinum ~~τατσίαν~~, quod illorum sit
~~αγεννός δὲ οὐ θρησκεύει, αἰσχρὸν δὲ οὐ λιπεῖ~~. Plutarchus ip-
se, qui elegantissimo libello conclamatam super-
stitionem in vitam reuocare conatus est, verita-
tis fidiculis tortus negare non potuit totam pœne hu-
iusmodi sacrorum rationem sannis, & irrisione obie-
ctam fuisse, & sane quis a risu abstinuerit? cole-
ban t enim bestias fere omnes, quas portentorum ma-
ter Aegyptus alebat. in his & Serpentes, & Dra-
cunculos, quos illi Agathodæmonas vocabant. hæc
sacra (ut ipsi dicebant) animalia ex studio venera-
bantur, ut cum admiratione dixerit Cicero firmiores
apud Aegyptios opiniones esse de bestijs quibusdam
quam apud Romanos de sanctissimis Templis, &
simulachris Deorum. ita prorsus, & sine amplifi-
catione fuit: Canem, Accipitrem, Felem, Ibin,
Crocodilum & alia huiusmodi si quis violasset capi-
te plectebatur. cuius rei præter alia sexcenta extat
illustre testimonium Moysis in Aegypto sacrificare
detrectanus; quod si (inquit) mactauerimus ea, Exo. cap. 8.
que colunt Aegyptij coram eis lapidibus nos obruent.
& hoc fundamento nitebatur iusta & legitima Io- Lib. 2.
sephi contra Apionem ratiocinatio, Orbem Terrarum

Lib. 12. hist.
an. cap. 5.
Serm. 38.

L. i. de Nat.
Deor.

Exo. cap. 8.

MENSÆ RISIACÆ

si Aegyptiorum sacra suscepisset, breui bestiarum plenum, inanem hominum futurum. conabantur quidem ipsi velamento mysteriorum insaniam obtener, dicentes (ut ridicule Porphyrius philosophatur) diuitiatem non per hominem tantum, sed et per omnia animalia pertransiisse.

Lib. 4. de ab-
stин. ab esu
carн.

IV. Georg. ————— Deum namque ire per omnes Terrasque, tractusque maris, cœlumque profundum.

Digna utique res, quam & Lucianus in Hermotimo rideat, & alibi non semel insepteretur. ut hinc sequi videatur

Iauenalis. Porrum & cœpe nefas violare & frangere mortu. Ita ut exclamare libeat. O sanctas gentes, quibus hæc nascuntur in hortis Numinæ!

Lucian.de sa-
crit. & alij.
Idem de A-
strolo.

Fabulabantur præterea Deos in animalia mutatos metu, & vi cogente Typhone quibus adjicias licet (ut Vara Vibiam sequitur) insigne commentum, cultos videlicet Arietem, Pisces, Hircum. Apud quod huusmodi signa in Cœlo primi Aegyptijs obseruaſsent. ad hæc alenda sumptus uniuersi superpediabant exceptis Thebaidos incolis, qui nullum mortalem Deum eſe censebant, sed Eneph, seu Kneph Deum immortalem venerabantur, hæc festis diebus, Fanis, sacrarum epularum appositione, Sacrificijs, & sepulchrorum molibus dignaii sunt.

Plutarchus.

Theodorei,
Serm. 3.

ut Theodoreus præter alios testatus est, *huc autem lib. 3.*
 pertinet quod Herodotus notat Aegyptios cum feris
 vesci contra omnium mortalium institutum. facessit
 negotium postremo perijisse magnam illam scripto-
 rum turbam, quibus hæc posteritati tradere curæ fuit,
 quorum nomina hic ut e naufragio tabulas, colli-
 gere operæ precium duxi: agmen in primis mihi
 ager Hecataeus Abderita, mox Ptolemeus & Ascle-
 piades ambo Mendesij, Eudoxus, Aristagoras,
 Manethon, Hermeus, Cheremon ille Stoicus, Ap-
 pion Polyhistor, Philarcus, Leo Aegyptius, Deme-
 trius, Lynceas siue Lynceus Naucratites, Hellanicus
 & Ammianus Marcellinus in gestis Hadriani,
 & Seueri Principum, quæ magno historiæ malo pe-
 rierunt. his fortasse annumerandi Andron Alexan-
 drinus, Apollonius, & Ister; alijque quos ociosus
 lector facile adnotabit. horum omnium alicubi la-
 tenia fragmenta ad nos euaserunt, quæ nocti huic
 nostræ illuni, & nubile creperi nescio quid luminis
 attulerunt. vere enim in Asclepio vaticinans est
 Mercurius ille Trismegistus, o Aegypte Aegypte
 religionum tuarum sole supererunt fabule, eaque in-
 credibiles posteris tuis. atqui dicet aliquis integri
 quidam è scriptoribus ad nos usque peruererunt fa-
 teor id quidem, & ingenti Dei beneficio accidisse cre-
 do, ut præ oculis homines haberent in quas tenebras
 inciderint illi diuinarum rerum illustri splendore de-
 stituti verum plerique horum auctorum ea supersti-
 tione, quæ tunc animos hominum imbuerat impediti,

mysteria

Plutarchus:
 Suetonius
 Augusto. Sui
 das Heraisco.
 Euf. de prep.
 Eu. lib. 10. c.
 3. Diog. La-
 ert. in Pro-
 hem. Ioseph.
 lib. 1. cont.
 Apion. Theo-
 doret. serm.
 3. Gell. lib. 5.
 cap. 14. Ter-
 tull. de co-
 ro. Mil. Athe-
 ne. lib. 15 &
 13. & alij cō-
 plures.

Cap. ix.

MENSAE ISIACAE

mysteria silentio involunt; inter quos Herodotus, Diodorus, Heliodorus, Pausanias, & Appuleius. mystis namque peculiaris indicta fuit taciturnitas, quam si quis soluisset improbus inestabilisque censeretur. Horatius.

Lib. 3. Cap.

— vetabo qui Cereris sacrum
Vulgarit arcanæ, sub ijsdem
Sit trabibus, fragilemque mecum
Soluat Faselum.

Huius silentij ea causa erat, quod hec vel turpia vel crudelia essent, qualia Eleusinia, Tessinuntia, Adonia, Isiaca, Bacchanalia, Ithyphallica, Omo-phagia, & Mithriaca fuerunt, quæ exagitare consueuerunt Ecclesiæ Christianæ indefessi Prædicatores Iustinus, Hieronymus, Augustinus, Ambrosius, Cyprianus, & alij, a quibus pete mi lector si tenebras illas cum magno fructu pietatis, & eruditio[n]is discutere lubet, hasce instituti mei remoras consulio recensui ea mente, ut siquid vorvirotopias studiosi per me profecerint Deo Opt. Max. acceptum ferant: si vero, quod proclivius est, longe secus acciderit, voluisse me tamen constet rei obscuræ, & pene dixerim desperata lucem & medicinam orationis afferre, qui conatus, nisi me evanescere fallit, laudem aliquam apud posteros saltē promerebitur.

C A P. II.

Fuerunt qui hanc Tabulam inexplicabilem esse Appuleij auctoritate firmare conarentur. sed fefel-
lit

E X P O S I T I O.

5

lit eos Appuleius , qui ita scribit , de operis adyti profert quosdam libros litteris ignorabilibus prænotatos , partim figuris cuiuscemodi animalium concepti sermonis compendiosa verba suggestentes : partim nodosis , & in modum rotæ tortuosis , capre olatimque condensis apicibus a curiositate profanorum lectione munita . non erit opinor qui hæc verba ad aliud , quam ad litteras trahat , cuiusmodi in Tabula ipsa , & alibi plurimas videmus ; quæ tamen tunc temporis doctis ignorabiles non fuerunt , sed a curiositate tantum profanorum hominum egregiæ munitæ , aliquis qui potuisset impostor ille Appuleium monere , ut pararet , quæ forent ad usum Teleœ necessario præparanda ? ut missos faciamus Strabonem , Plinium , & Ammianum obeliscorum quorundam Notas interpretantes ; quos tamen omnes Goropius suggillat , sed quam recte ipse viderit . in hisce litteris explicandis , quas modo in Tabula expressas monui , operam perdere nolui : in eo Agro , quem ego primus (ni fallor) satis proscidi , mesem alijs relicturus . acute namque monuerunt Pœni Agricolam allidi cum valentiore , quam ipse sit Agro colluctantem . erit forsitan aliquis , cui & maius otium , & studium acrius & doctrina subtilior suppetant , qui hosce griphos interpretetur . mihi neque Notas (paucis exceptis) agnoscere , neque sensus abditos expromere datum fuit . potuisse quidem ex ingenio multo cum labore paucò cum fructu aliquid comminisci : sed quis posse acepisset illum , qui notas duxerat ita sensisse ?

Lib. 11. Metam
Ignorabiles
vocat , & Ammian. lib. 22.

Lib. 17.
Lib. 26. c. 8.
& 9.
Lib. 17.

B at

MENSAE ISIACAE

Dial. 4. de nu-
trient.

at Horapollo, dicet aliquis libello peculiari, Clemens
Alexandrinus & alij præiuerunt. utatur per me qui
volet: sentiet enim, quod & vedit magnus vir A.
AVGVSTINV S, non magis eos huic rei quam tra-
ctamus conducere, quam versus aliquot Plauti ad
vetustam Pœnorum linguam expediendam. vique
in semitam redeamus notandum est Aegyptiacam su-
perstitionem exagitatam licet, & sapientum coniu-
melijs vexaram per Orbem fere uniuersum diffusam
Lib. I. cap. 2. fuisse. adeo ut vere scripserit Diodorus ubique fere ter-
rarum Isidem cultam, idque propter manifestas eius
morborū curationes (tales miseris officias obtrudebat
Diabolus) cui testimonio adiungimus nummū æreum
Claudij Imperatoris in quo Isis cum Sistro, & Si-
ula inscribitur SALVS AVG. ad hæc nauigantium
Sat. 12. vbi
Vet. interp.
Tibull. lib. I.
el 2. Lucian.
in Dial Noti
& zephyri.
Pausanias,
Aristides.
Plutarchus.
Herodotus
lib. 4.
Cornel. tac.
de mor.
Germ.
Smet. Insci.
Antiq.
Lib. 2. adu.
Gent.
Apologet.
cap. 6.
Dio lib. 40.
42. 47. 54.

tutela credebatur, ventorumque Domina. Iuuena-
lis de votiis Tabellis.

— Pictores quis nescit ab Hilde pasci?

Colebatur in Gracia passim, in Asia Smyrna,
in Phœnicia Bybli, in Libya Cyrenis, in Germa-
nia apud Sueuos, in Lusania apud Bracar Augu-
stanos. Romæ profecto diu iactata sacra manse-
runt tamen. Anno siquidem Vrbis DCXCVI.
Piso & Gabinius Coss ex Urbe eiecerunt, vt nar-
rant Arnobius, & Tertullianus. Anno DCC:
fana Isidis, & Serapidis ex S. C. solo æquata-
sunt. post septem annos Aruspices omnia eorundem
Templa demoliti sunt. quinque annis transacto irrepserat
haerodes in purgamentorum huiusmodi senunam

nisi

E X P O S I T I O .

6

nisi M. Agrippa Aedilis anno D C C X X X I I .
extra pomærium receptas eliminasset : vetuissetque in
Vrbe , & Suburbano intra D. paſſus confiſtere . ex-
pulit poſtremo Senatus Tiberio imperante : exinde
tamen tanquam ruptis obicibus in urbem ſuperſti-
tionum Asylum nefaria hæc ſacra agmine facto
irruerunt . ita ut non ſolum de plebe homines , ſed
& Imperatores veluti Commodus , & Caracalla , &
Alexander Seuerus manus dederint . hinc apud
Rufum , & Vičorem Vrbis æternae Topographos
Area Iſidis Aelianæ , Ara Templa , & Aediculae
eiusdem : Iſis patriua , Vicus Iſidis , Iſeum , Iſis
Athenodora , Aedes Iſidis . apud recentiores Iſan Me-
tellianum , Templum Iſidis & Serapidis prope Oui-
le , cuius videtur meminisse Iuuenalis , & Ap-
puleius nomine Iſidis Campensis . hinc Pliniij que-
rela Harpocratem , statuasque Aegyptiorum numi-
num in digitis Viros quoque portare incipere . labo-
ravit enim ſemper culius hic infamia quadam pe-
culari , cuius testis erit Augustus , qui Apin , ado-
re noluit , quod ſe Deos non Boues adorare dice-
ret . ideoque notat Seruius in fine octauii Aen . ad
illud .

Tacit. lib. 2.
Annal.

Aelij Lam-
prid. & Spar-
tianus.

Panuin. in
Vrbe.

Sat. 6.
11. Met.
lib. 33. cap. 3

Dio lib. 51.

Omnigenumque Deum Monstra — —

Hæc ſacra ſub Auguſto nondum Roma recepta
fuiſſe . lenocinia , & mollities prater cetera obiecta-
bantur , ut de Paullina illuſtri fæmina legitimus ,
quam perditus amator obtentu religionis polluit .
quod & actitatum innuit Iuuenalis .

Iofeph. lib.
11. Antiq.
cap. 47.

Sat. 6.

B 2 iamque

MENSAE ISIACAE

— iamque expectatur in hortis
Aut apud Isiacæ potius sacraria lenæ.

Cap. 12.

Et Suetonius Othonem, inter alia mollitiei, & ef-
feminati animi signa illud refert, in Linæa religio
saque ueste sacra Isidis propalam celebrasse. ve-
rum non deerant mulierculæ superstitionibus indul-
gentes, & viri cupidi rerum nouarum, qui ut ait
In Octauio. Minucius Felix non magis Isidem, quam ceperum
acrimonias; nec Sarap' dem magis, quam strepitus
per pudenda corporis expressos extremiterent. hinc
religioni ridendæ accessit fauor. hinc Templa, signa
Donaria, Gemmæ cælatae, lapides inscripti. nec
aliunde Tabula hæc nostra, quam præ manibus ha-
bemus. ea Romæ incidit in manus magni Viri
PETRI BEMBI Cardinalis, seu ex PAVLI III.
Pontif. Max. munere, seu quod alijs placet ex
Orci faucibus, e manibus videlicet Fabri ferrarij,
qui illam in Borboniana Vrbis direptione compara-
uerat, precio extorta. nunc in preciosa Pinacotheca
Serenissimi DVCIS MANTVÆ inter illustrium Pi-
ctorum monumenta adseruatur. ærea tota est, eius-
dem latitudinis cum impresso typo, quam AENEAS
VICVS industrius ille sculptor viriculo ita assecutus
est, ut non iam simile ouum ouo sit: archetypa ni-
gro veluti encausto, quod atramenio sculptor expres-
sit, & tenuibus argenti bracteis passim obducitur,
& superuestitur, quas inspectori ob oculos ponere mi-
hi consilium non fuit, ne in re non admodum fa-
cili tempus tereremus. quid enim Lectorem iuuet si
dixi-

dixerimus nigras illas soliorum teſeruias argenteis in terſinētas eſe? & patorem illum inter bubula cor-nua in media regione, in quo teſtes Osiridis ceftro cælatoſ delineariſt, argenteum eſſe cum multa adhuc ſupersint eius generis monenda. artificem Tabula non valde doctum ſapit Aegyptium videlicet, fa- Etumve ad Aegyptiorum normam, quorum ſtudium in id magis incumbebat, ut picturas miras exprime-rent, quam vi venustatem affectarent. gracilita-tem corporum excuſauit Pierius ea ratione, quod innuere vellent D E I naturam ſpiritu non corpore conſtare. ut cumque ſit ex his imperitis delineationi-bus non male quorundam ſententia apud Plinium confirmatur, linearem Picturam Philoclis Aegy-pij inuentum eſſe: cum hiſce conuenire videatur, quod de infantia Picturæ narrat Aelianus, adeo indocte Pictores tunc temporis penicillum traçtaſe, ut adſcribere nomina rerum neceſſe haberent. digna res utique, quā & Thebani pecunia mulctarent. & hinc primum manafe cenſeo ego Picturas illas, quas Vitruvius tantopere exagitat, quasque noſtri in Cryptis Romæ inuentas GROTTESCHE appel-larunt, & auide arripuerunt. fuit autem Tabula hæc, niſi mea fallit ſententia, ſacra Romæ Tem-pli alicuius Mensa, quæ ex Macrobi, & Festo Are, & Puluinalis loco erat, in qua epule, ſtipes, libationes reponebantur, & Sacella præterea Deo-rum. fuerunt hæ Mensæ quandoque aureæ, vel ar- genieæ; & quidem inſcriptæ apud Græcos, ut no-tare

Lib. 49.

lib.35. cap.3

li.10.de var. hist.

Aelian. lib. 4. var. histor.

Lib. 7 cap.5,

Li. 4. Saturn. cap.11. Fest. Mensæ.

Dio lib.39.

Val.max.lib. 1 cap.2. Cic.

lib.3.de Nat. Deo. Arist.

lib. 2. de re fam.

MENSÆ ISIACÆ

tant Aristoteles , & Val. Maximus . sollemnes

De Harusp. Mēnsas appellat Cicero . ærea est hæc nostra ideo for
resp. Festus Acie- san quod æris usus in sacris maxime probaretur . cul
tis . tros enim . secessitas , secures , & pateras æreas ple-

lib. 34. cap. 3 rasque nos vidimus . & quod magis placet , Plinius
testimonio prisci limina ac valvas in Templis ex ære

faciitauerunt . qua fortasse de causa Camillo Sp. Ca
ruilius Quæstor criminis obiecit , quod ærata ostia ha
beret in domo . Cortinæ insuper , Lychnuchi pensi
les , & signa Deorum in Templis ex ære omnia
conspiciebantur . continet vero sacra hæc Mensa Isi
dis præcipue mysteria , cui in Auctarij vicem adiun

Hierogl. Lib. 7. cti sunt Osiris , Orus , Anubis . Goropius nimis re
conditas Origines sectatus hæc improbare videtur : at
res ipsa loquitur . ideo autem Isis in præalio Solio

Mensæ umbilicum , occupat , ipsa enim ut vide
tur innuere Diodorus magis quam Osiris culta est .
& hinc factum videtur , ut Isidi prius , quam Osi

Lib. I. ridi initiatetur Appuleius . & fidem facit sacrato
rum vniuersalis denominatio , quos Isiacos passim ap
pellatos reperias . ut sileamus Isidis simulachra fre
quentius , quam Osiridis promi solita , & magis con
spicua fuisse . at Melchior Guilandinus (ut tu me

Plutarchus . In Comen
tar. de Papy
to. per epistolam olim peramanter monuisti MARCE
VELSERE) censebat hanc tabulam vix aliud , quam

Aegyptiorum leges pandere . huius sententia id col
lumen fuit , quod Leges in æs inciderentur . Ego
ad eruditum Lectorem prouoco , qui religiose iudica
bit an quicquid in æreas Tabulas incisum est id con
tinuo

tinuo Lex sit, me ut ut alij sentiant ne nunc quidē
pœnitet eius, quam adduxi interpretationis. men-
sam enim Deorum in ædibus sacris agnouit & Varo.
& Delphica illa apud Plinium, Mineruæ ana-
thema æris antiqui huc pertinere videtur.

Li. 4. de L. L.
Plin. lib. 7.
cap. 15.

C A P. III.

Placuit mihi semper aureum illud, & pro-
bum dictum.

Amittit merito proprium qui alienum ad-
petit.

Gloriari enim alienis bonis perinde eſſe duxi, ac
ſe nullius precij hominem fateri. apage Polypi fu-
rax, & subdolum ingenium, qui non niſi quando
aliena non ſuppetunt proprijs flagellis vefci ſolet.
mea Paupertas, & nunc, & in posterum alet,
& quid quid è ſcrinijs meis in lucem conſpectumque
hominum prodibit, id e penu meo; non ex aliorum
compilatis cellaraijs prodibit. ſiquid amicorum libera-
litas adiecerit (ut factum gaudeo) illaudatum mini-
mer linquam; verbis ſaltem, quando re non licet;
magnis eorum in me meritis ſatisfacturus. egregie
enim profecto magnus ſcriptor teſtatus eſt, obnoxij
animi, & infelicitis ingenij eſſe deprehendi in furio
malle, quam mutuum reddere, ex quo capite quis
non oderit in eptas illas Grammatici hominis voces,
iactantis litteras ſecum natas, ſecum interituras?
Ego quidem omnibus his, qui me iuuerunt infinitas
habeo

Plinius i pre-
fat. histor.
natural.

Sueton. de il
lustr. Gram.
in Remm.
Palem.

MENSÆ ISIACÆ

habeo gratias, quod reconditas, & magno sumptu
quaesitas copias liberali manu obiulerunt, unde nos
ut e fontibus aquam haurientes, & ad proprium
hoc herediolum traducentes, feraciores, & expeditio-
res habuimus ad disserendum facultates, tibi pri-
mum MARCE VELSE RE Clarissime vir, & in-
ter precipua seculi ornamenta numerande, qui lan-
guentē sēpe numero commouisti, iacentem excitasti,
& auctoritate qua plurimum apud me potes perui-
cisti tandem, ut manum de Tabula aliquando tol-
lerem. NICOLAO dein FABRICIO Chalasij Do-
mino, natalium splendore, & recondita eruditione il-
lustri adolescenti, qui non modo insignes, Antiqui-
tatis reliquias, quibus instructissimus est, in meum,
& studiosorum usum munifice contulit, sed etiam
aliorum Musæ ut paterent sedulo curauit. eius di-
ligentia factum est, ut non modo Venetijs FRID.
CONTARENID. MARCI PROC. & IOHANNIS
MOGENICI Illustrissimorum Virorum præclarissi-
ma, nummorum, & gemmarum negotiis mihi in
promptu essent sed & Romæ ornatissimi viri LAELII
PASCHALINI negotiis, cur enim hoc nomine
non appellem copiae diuitem thesaurum, de quo
nobis Numismata, Gemmæ, Sigilla rara omnia,
in signi humanitate suppeditata sunt? eidem FABRI-
CIO acceptum ferri debet omne id quod e NATALLI-
TII BENEDICTI preciosis loculis euulgamus. e qui-
bus Auctario nostro cum labore, & incremento spiri-
tus accessit. ea enim omnia, quæ ad illustrandam
Epiphanij,

EXPOSITIO. 9

Epiphanij, Irenei, & aliorum Patrum historiam
Sectarios antiquos exagitationem acutum, inde
profecta sunt. His omnibus in solidum si non pares
at pro meo tamen studio debitas gratias, meritasque
habebo semper, referamque pro viribus: bona Lecto-
rum saltem nomina delegando, qui scientes per quos
profecerint, id es quod ego soluendo non sum bona fi-
de persoluane. Ingenua haec & liberalis debiti con-
fessio Viris optimis, qui res magis quam speciosa
verba spectare consueverunt, abunde faciet satis.

His explicatis ad Tabulam accedamus, quano
in tria segmenta, & limbum ambientem partiemur.
sectionem primam inchoat Osiris, in quo notanda
videtur ansata Crux, & digitis apprehensa. cuius
Crucis usum cum Geropius acute peruidisset, euer-
tere frustra conatus est vir doctissimus in suis Li-
bris de Cruce. & hunc salutaris signi typum non in
obeliscis tantum, sed & alibi vi in antiquo lapide
apud Cl. Virum IOH. VINCENTI NELLVM excul-
pium vidimus. fuit autem is ferrei coloris, & cras-
siundinis digitalis, quam tenuis candida linea am-
biebat. huic ectyon ad amissim expressum alias
eriam profuturum hic damus.

Lipſ. lib. 1:
cap. 8. in No-
tis.

MENSAE ISIACAE

Lib. 9. hist.
viii.

Ceterum haec illustrantur ea, que apud Socratem est narratione. cum enim (inquit ille) Sarapidis Templum spoliaretur, & in sacris, vti vocabant, litteris, Crucis figura inuenta esset, eas res in disceptationem venit. Christiani enim, quibus Notarum periti ad stipulabantur, Crucem Christo adiudicabant: Ei hinc vero commune quidpiam Christo cum Sarapide esse impie contendebant. iuratus est causam suam Deum: plurimi eorum, quos diabolus deceperat Christo non men dedere, & Trophæum Passionis, Crux triumphalis notatis frontibus refulsi exinde. Sequitur iure Osiris bisulcum animal quoddam veluti conficiens, caprini fortasse generis, capras enim feminas tradit Aelianus Copii Isidi in delicij eße; mares autem immolari. Apex ille, seu Tutulus Osiridis capiti insposius accedit non nihil ad eam Teleiarum coronam, cuius meminit Appuleius in hac verba, ac manu

Lib. 10. hist.
aa. cap. 24.

XI. Mer.

manu dextra gerebam flammis adulam facem, &
 caput decore corona cinxeras Palmæ candidæ folijs
 in modū radiorum proſtentibus. conſuerunt enim
 & hodie Palmæ folia ita plicari, ut calathos, fla-
 bella, & alia huiusmodi vensilia palmea non ſe-
 mel videamus. Et olim apud Aegyptios monachos
 plectæ, ſeu habentæ ad canistra conſiencia, Psia-
 thiaque ſeu tegetes ex eadem parabantur. vſu (ni
 fallor) inueneto ab antiquissimis eiusdem regionis Sa-
 credoribus, qui ut Cheremon refert, cubilibus ex Pal-
 marum virgulis intextis vrebantur. Palmas ipſi
 voce vernacula B A I S appellabant, quæ vox Ho-
 rapollini animam ſignificat. ſoleas præterea ex hu-
 ius arboris folijs perfectas Iſidi tribuit Appuleius:
 ut ex his omnibus detur intelligi ſacram arborem
 fuiffe, & mysticis rationibus inſignem. Iſidem pro-
 xime referri cenſeo ego, cuius veſtimentum iam pri-
 dem expreſſit Madaurenſis ſcripтор hiſ verbiſ, quæ
 ſemel retuliſſe ſufficiet. Sed Antiſtitites ſacrorum pro-
 ceres illi, qui candido linieamine ciectum pectorale
 aduſque veſtigia ſtrictum iniecti, &c. niger autem
 ille Galerus tenuibus argenti notis exornatus ad eas.
 Iſidis veſtes referri potest, quas multicolores notauit
 Plutarchus, ob lucis tenebrarum diei noctis, vi-
 Mortisque diſcrimina, quæ omnia Iſidem modera-
 ri teſtatur. Et quidem in Tabula vniuersa nigror
 hic maxime coſpicitur argento fere ſemper diſcretus.
 qua mente Appuleius eidem per textam diſcolo-
 rem, & pallam nigerrimam adſignauit. post Iſi-

Ioh. Caſſiz.
 coll. 18. c. 15.
 & Ciaccon
 in Notis.
 Apud Por-
 phyr. lib. 4.
 de abſkin.

L. 1. c. 7.

MENSÆ ISIACAS

dem Osiris perpetua fere serie spectatur, cuius Apis-
cem (seu Metam manis) pinnæ duæ Accipitris for-
te vel Ibidis conficiunt: adiecta plana illa rotundi-
tate, & fulcris dextra, leuaque insurgentum vipe-
rarum. Paulo diuersum spectamus in Sarda apud
NIC. FABRICIUM cuius hic Prolypon habes:

Ceterum Iconem hanc præ oculis videtur habuisse Heliodorus lib. 6. Athos. 1509. scribens nū rūi dē bīn,
ēgūd rūvā tītōp nū ogū vēkōv fōrūkōpīlēgōv, tñs fōntātēs ēxītāyū
nūlīsāv. Ex quo præter cetera discimus Phœnicopter-
rum Isidi in delicijs fuisse. neque officiis alarum
vigredo religionis gratia (ut ego censeo) nullib[us]
non affectata. Goropius tamen Symphalidem autē
esse censeret, quam Hercules ostentet: recte ne an se-
cūs aliorum esto arbitrium. Phœnicopteri memine-
runt Plinius, Marialis, Iuvenalis.

Lib. 5. Hier.
sogl.

Lib. 10. c. 48.
in Xenijs.
§22. 11.

Et Scythicæ volucres, & Phœnicopterus
ingens.

Ad Iuuenalem porro notat antiquus interpres;
auem esse, quæ habeat pinnas colore Phœnicio, & ro-
strum incurvum & prolixum: in aquis degere, in
Africa abundare. hasce omnes insigniores notas re-
ferebat Phœnicopteri ad viuum expressum exemplar,

quod

EXPOSITIO. et

quod vir magnus VLYSSES ALDROVANDVS ad
FABRICIVM transmisit . gerit autem Osiris ha-
stam sibi cum Libero Patre communem , de qua ita
Macrobius , colitur etiam apud Lacedæmonios si-
mulachrum Liberi Patris hasta insigne non Thirso .
sed cum thyrsum tenet , quid aliud quam latens te-
lum geritur , cuius mucro hedera lambente protegi-
tur ? at Osirin Bacchum esse & paulo infra ostende-
mus , & ante nos probavit Plutarchus in de Iside ,
& Osiride . qua ratione Antonius apud Dionem
origis nati Διονύσιος appellabatur . quod nec Ausonius
latuit canentem de signo Liberi Patris .

Lib. i. Satu-
cap. 19.

Lib. 52.
In Myobate
bo.

Ogygia me Bacchum vocat ,
Osirin Aegyptus putat .

Hunc ab Iside discriminat Cercopithecus ille sa-
cer , cuius præter Iuuenalem meminere Lucianus in
Concione Deorum , Prudentius in Romano marty-
re , & aduersus Symmachum .

Sat. 15. Le-
gendus præ-
ter ea Socra-
tes hist. trip.
lib. 9. c. 27.

Illi enim & Serapis & grandi Simia cau-
da , &c.

Ornatur autem Iiacis symbolis , Lunaribus cor-
nibus , orbe patulo , & aspide . Stat supra Thmuis ,
hircus videlicet Mendesius Panis sacer , quem Aegy-
pij Menderen vocabant . testatur insuper Lucianus
Pana apud Aegyptios colo νεν τρέπετο . cuius myste-
rii ea videtur afferri posse ratio , quod Panis natalia
insignire vellent . Pan enim Penelopes filius dicitur
quam Mercurius (ut est in fabulis) sub hirci ima-
gine compressit . na Herodotus , Iun. Phylargyrus ,
Probus ,

Non. ad 11.
Iue Et. Greg.
Naz. in Lu-
cian. Herodo-
tus lib. 2.
De facili-
cijs.

lib. 2. Virgil.
Eccl. 2. Eccl. 4.
Seim. 7.

MENSÆ ISIACÆ

Probus, & Theodoretus, ut hinc narium appareat
id quod Antiquitas existimauit hircum in Mercurij intela fuisse, ut in antiqua gemma.

Lucianus in
bisaccusatio.

Genes.c.46.
Appul. 11.
Apolog. He-
rodotus Co-
ge Aegyptiū
vt ouium la-
ete vescatur.
Hieron.li.2.
cont. Ioui-
dian.

Apud Theo-
doret. ser. 3.

Diodorus lo-
co cit.

lib. I. Strate-
gem.

Diodorus.
Tibulus li.r.
ecl. 7. Plu-
archus.

Ideoque Pani τράγον ἔργον Athenenses macta-
bant. notandum vero est, apud Mendesios hono-
rem Caprarijs habitum, cum tamen Aegyptijs Paster-
res ouium detestarētūr. Oderant quippe lanam euā,
veluti segnissimi corporis excrenentum, quā vestitu
Sacerdotum, & cadauerum humatione penitus ab-
legarant. at quid cognitionis Pani cum Iside? An-
tiqui Theologi, quos Mythologos rectius appellauer-
is, inter quos Manethon, & Diodorus Isidem ni-
hil aliud esse quam Lunam interpretari sunt; quam
pulchellus amator montiuagus Pan lanæ vellere (si
Poetis credimus) in sui amorem pellexit sed in-
gratiā Aegyptiorum, qui fabellas huiusmodi asper-
nabantur, magis est ut dicamus Pana in comitatu
Osiridis fuisse, ut prodit Diodorus. & quidem is
Dionysus οὐατηδό fuit ex Poliano, a quo Panici terro-
res & cornua acies. at Dionysium eundem cum
Osiride fuisse facile probabitur; Herodotus enim scri-
bit Osirin Bacchum esse ex Aegyptiorum sententia.
præterea utrique mystica Viis, utrique Hedera ab
antiquis tribuitur: uterque Nisæ altus, utrinque
comi-

comites Chorus & Cantus, Satyri & Panes. Ser-
 pens ipsa, sine qua Osiridem in Tabula nusquam
 videas, fuit Bacchi cinctus, & Bassaridum
 corona. nisi dicere. lubeat cum Diodoro Pana, &
 Osiridem eundem Deum esse. Cercopitheco adstat
 Isis Nebride induita in Bassaridum morem,
 præfert Modium Sarapidis insigne ut ex antiquis
 nummis, & Eusebio elicetur. Sarapin vero ΔΙΑ
 Græci, Latini Iouem nuncupant, inquit Achilles
 Statius. imo Aesculapium multi, quidam Osirin,
 plerique Iouem plurimi Diem Patrem fuisse con-
 iectant. iam vero quia Isis vel Terra est (inquit
 Macrobius) vel natura rerum subiacens soli ideo Isi-
 di Modium veluti frugum parenti adsignarunt. scri-
 bit enim Diodorus in Isidis pompa alicubi triticum,
 & Hordeum præferri, ut ab ipsa repertas fruges
 testarentur. & hic factum est ut a quibusdam di-
 etum sit Cererem nihil aliud esse, quam Isin. quo
 sensu Cererem Fariam dixit in Apologetico Tertul-
 lianus, ut recte monuit interiorum litterarum decus.
 I. LIPSIVS. Osiridis subsequentis caput ornat sacra
 Serpens in Tabula ita frequens, ut in meniem veniat
 mirari hominum stoliditatem, qui a DEO Opt.
 Max. ita aberrarent, ut sordidum hoc animal ve-
 nerarentur. neque vero Aegyptij tantum huic de-
 mentiæ affices. Indi enim, Phœnices, Arabes,
 Babylonij, Pœni, Bœotij, Epirotæ, Sicyonij, Epi-
 daurij, Romani, e nostris hæretici quidam, & no-
 vi Orbis incole huic insanæ manus dedere. tanto

Clemens in
 Protr. Athene-
 ne lib. 5. in
 descript. Pō
 pe Ptolem.
 Philad.

lib. 2. histos
 eccl.
 lib. 5.

Cornel. tac.
 extremo, li
 4. hist.

lib. 1.

lib. 1. de Crū
 ce c. 5.
 Max. Tyr.
 ser. 38. Tzau
 tus apud Eu
 seb. Pausa-
 nias Bœotic.
 Daniel c. 14.
 Sil. Ital. li. 6.
 Stat. Theb.
 lib. 5. Aelia.
 lib. 11 hist.
 anim c. 2. Pa
 usan. Co-
 rinth. Val.
 Max. lib. 1.
 ca. 9. Ouid.
 15. Met. Ra-
 ban⁹ Maur.
 de instit Cle
 ric. lib. 2. Lu
 douicus Bar
 thema in Iu
 ner.

MENSAE ISIACAE

Studio Diabolus triumphari hominis symbolum, ut
asserere laborauit: credo ut eam iacturam resarciret,
quam olim fecerat cum serpentem D E V S in-
ter omnia animantia, & bestias terra maledictum
esse iusserat, nec defuerunt qui serpentis diuinitatem
literarum monumentis consignarent, veluti Taa-
ius ex Phoenicum placitis, & agmina Poetarum,
quorum licentia in hoc (ut cum Poeta dicam) exiit
in immensum. Osiridis femoralia in conum desinen-
tia subindicant latere ibi, ut ego quidem sentio, ar-
rectum penem, qualem Osiridi tribuit Plutarchus,
qua specie Romæ quoque Priapum expreßum vide-
mus eonimirum consilio, ut significaretur occultam,
& latenter esse in Natura gignendi vim imo quod
miretur quispiam in Benavidiorum Musæo apud
nos extat muliebre marmoreum signum antiqui ope-
ris, sub cuius tunica nescio quid eiusdem argumentii
videtur latitare.

Apud Euse.
Lib. 1. de pp.
B. c. vlc.

Ad quam regulam directum videtur Aegyptiorum dogma : Lunæ videlicet naturam permixtam , & androgynam tribuentium , quo eius vim genitabilem aſſequerentur . a quo fomie manauit Carrenorum supersticio , qui Spartiani testimonio Lunum Deum venerabantur . unde quamvis Græci (inquit ille) vel Aegyptij eo genere quo feminam hominem etiam Lunam Deum dicant , mystice tamen Deum dicunt . ad quæ intelligenda plurimum conferunt Ser-

Plutarch. de
Isid. & Osir.

in Caracalla . Vide &
Ammia . lib . 23 .

D uius ,

MENSÆ ISIACÆ

In 11. Aen.
lib. 3. Satur.
cap. 8.

uius, & Macrobius. At Serpentem Isidis capiti impositam quo nomine appellabimus? Iohannes Leo Afer, qui Aegyptum hominibus etiam ocosis calamo peruiam fecit, narrat apud moniem, cui Atlanti nomen est, reptare tarde Dracones quosdam aluo crassissima, cauda capiteque exilibus. aluum hic agnosco, cetera non item. ego Aspida fæminam esse censeo, cuius aluum tumidiorem esse testatur Solinus; interpolatam tamen, & ornatu quodam sacro Mysteriarum opera suffarcinatam ut pleraque omnia in hac Mensa. Aspides in diadematibus pictas Aegyptij Reges circumferrebat. earum nomen apud cap. 37.
lib. 10. c. 32.

Aegyptios, qui sacras esse censemebant, Thermitis fuit. his coronabant Isidis simulachra, eamque in sceleratos Aspidem immittere fabulabantur. cum ipsisdem eam familiaritatem contraxerant, ut cum infantibus educarent, & coniuicio adhiberent. felices & diuinos repuiaabant, quos illæ momordissent. huc referre possumus Ouidij carmen de Isidis comitatu loquentis.

Ioseph. li. 2.
contra Apio.

li. 9. Metam.

Plenaque somniferis serpens peregrina venenis.

Falluntur enim qui de Crocodilo dictum interpretantur. somniferis venenis plenam rite appellauit ut & Lucanus.

Aspida somniferam tumida ceruice levauit.

Quia miles apud eundem Aspide icts.
— — subita caligine mortem

Acci-

Accipit, & Stygias somno descendit ad
vmbras.

Peregrinam interpretari possumus Niliacam.
Lucanus de eadem.

— Niloque tenuis metitur harenas

¶

At tibi Lœue miser fixus præcordia pressit
Niliaca serpente crux — — —

Ammianus Marcellinus, serpentes quoque Aegyptius alit innumeras ultra omnem perniciem saeuienes, Basiliscos & Amphisbaenas & Scytalas & Aconitas, Dipsadas & Viperas aliasque complures, quas omnes magnitudine & decore Aspis facile supereminens, nunquam sponte sua fluentia egreditur Nili. Pigrum vocavit Ouidius.

ib. 23.

lib. 2. Amor.

Pigraque labatur circum donaria serpens.

Et prope simulachrum Isidis argenteam statui consueisse docet Iuuenalis.

Sat. 6.

Et mouisse caput vila est argentea serpens.

Accedit Appuleius, qui in pompa Isidis Aspidem lib. 11. Met. recenset squameæ ceruicis striato tumore sublimem.

Val. denique Flaccus ne ullus hæsitationi locus relinquitur de Iside canit.

lib. 4. Arg.

Et procul Io.

Spectat ab arce Poli iam Diuis addita,
iamque

Aspide cincta comas, & ouanti persona
Sistro.

Addatur corollarij vice, quod insaniam redoleat,

D 2 in

M·E·N·S·A·E I·S·I·A·C·A·E

Epiph. lib. 1.
adu. h̄er. in quaternos Templorum Angulos fuisse in more pos-
sum , ut aspides fictilibus conclusæ iniijcerentur .
neque omnino male Serpentis huic nostra Accipitris
Apud Eus. caput impositum fuit . Epies enim μέγατος ιεροφάντος ναὶ
lib. 1. de δρ. ιερογαμματοῖς ita scribit τὸ περιτον ἐν θεοτατον ἔριστον ιερόν
Eu. cap. vlt. Euseb. loco ξχων μορφων . imo Aegyptij mundum describentes inter
cetera ὅπιν ιεραιμορφαν appingebant . Isis adhac manus
prætendit Absinthium marinum, Seriphium ve, quod
Plinius & Dioscorides ab Isiacis præferri consue-
uit se testantur . nascitur id in Taph Osiri Aegypti
ideo non mirum si Isis preferat in mariti memo-
riam . ita coniicio ego præiudicio non obfuturus si quis
meliora in medium attulerit .

Horapollo lib. 1. In Osiridis Icone subsequente id unū animaduer-
sione dignū videtur sacrū sceptrū Cucupha auis capi-
te ornatum , cui ani ob pietatem in parentes id hono-
ris Aegyptij habuerint . hanc primas , quod ego
sciām , Cælius Calcagninus , qui Horapollinē la-
tinum fecit & commentario illustravit , Ciconiam
interpretatus est . non recte ni fallor ; obstat enim &
figura & vox . PIERIVS Cicumam appellat &
Ciconiarum ut ipse inquit genere ; quod omnino mi-
rum visum est cum circum Festo , & Isidoro No-
étua sit . apud eundem Regium Sceptrum delineatum
est , quod ipse contra rei præseniis , atque ante oculos
propositæ fidem , refert extare in abenea BE M
B I Tabula . non videtur autem in hoc peccasse Vir
doctissimus , qui Tabulam non semel viderat : sed
Pictores potius , ad quorum notitiam ea non peruen-

rat. Cucupham ego V pupam interpretor, quam & figura & Plinius exprimunt; crista nimirum vi-
sendam plicatili, quam contrahit, subrigitque per
longitudinem capitis: accedit Aelianus, qui V pu-
pas censeri scribit apud Aegyptios, quod in parentes
piæ sint. & alibi tradit idem scriptor V pupam
Indorum Regi eadem ratione in delicij eſe:
ibidemque recitat fabellam Brachmanibus familia-
rem, quæ pietatem in parentes commēdet. vox po-
stremo ~~usus~~ ab V pupa non abit, quæ videtur irre-
p̄isse in egregium Auctorem manus violentas non
semel paſsum, quem concisum eſe, & mulum
cum liqueat, nemo sanus integrum præstare audebit.
& sane videtur vox latinogræca ne barbarem dica-
mus, quales usus, & mala illuies infelicium ſe-
culorum inuexit. Suidas enim, quo uno niti viden-
tur Ciconiae adſertores hoc non respexit. GOROPIVS
Alaudam, seu Galeritam eſe censem non omnino
male, cum ex Aristophane pateat Indorum narra-
tiunculam Galeritæ a Græcis adiributam fuſſe. Po-
ne Osridem Gryps est Soli, idest Osiriði ſacer, quem
Indorum pictores Solis quadrigis iungebant; ut hinc
detur intelligi cur in Gallieni nummo huiusmodi ani-
mal inscriptum sit A POLLINI AVG. & quidem Ap-
puleius ſtolam Olympiacam Sacraiorum deſcribens
ait: hinc Dracones Indici, inde Gryphes Hyper-
borei, quos in ſpeciem pinnatæ alitis generali Mundus alter. hic tamen auritus non eſt, ut delineant
Plinius, & Denarius Papiae Gentis. accedit au-
tem

lib. 10. c. 22.

lib. 10. de. de
hist. an. c. 17.
lib. 16. c. 5.In αὐτίσ-
λαργάν
lib. 8. His-
t. togl.

In Auibus.

Philoftr. lib.
3. de vita A-
pollon. Poe-
ta etiam, vi
Sidonius pā
negyr. in An-
themium vt
in Burgo Pō
tij Leonij.

lib. 10. ca. 42.

MENSÆ ISIACÆ

Lib. 4. cap. 26. tem magis ad Ctesiae narrationem, qui apud Aelianum scriptu Aquilino ore esse, & capite. hæc omnia cum hæsitatione dicta sunt. quid enim prohibet Monstrum hoc in numero Sphingum reponi?

Lib. 2. 11. D. I sin cornibus exornabant Aegyptij, ut Herodotus, & Nonnus præter ceteros, testantur. an propter aspectum recentis Lunæ, qua ratione signum Lunæ cornutum apud Eleos videtur extitisse? an respectu Bonis, qui ipsi mactabatur? an quia fruges inuenisset, & sine Bobus vix aut difficile constaret Agromrum cultura? an vero quod Inachi filia esset, quem Taurinis cornibus instructum, ut fluviorum plerosque, coluerit antiquitas? qualem Acheloum effingebant Acarnanes.

Greg. iudest.
Diodorus Sic. lib. 1.
Pausan. Elia cor. post.
Diodor. Sic. lib. 1.
Ouid. lib. 1.
Met.
Aelian. lib. 2. var. hist.

De prep Eu.
lib. 1. ca. vlt.
lib. 1 part. 2.
cap. 2.
Val. Max.
lib. 5. cap. 6.
Iul. Capito-
linus.
Plutarchus.
Exod. 34.

An quod id est Regium insigne ut de Astarte sua produnt Phœnicum Theologi apud Eusebium? quod & apud Aegyptios Reges, referente Diodoro usu receptum est. quo spectant cornua enata in capite Genucio Cipo Prætori, & omen de Tumo cornibus suspenso, Antonino Pio factum antequam imperaret. neque ineptum erit arbitrari allusum ad Gæleam, quam e Bonis capite fabrefactam Isidis capitii Mercurius imposuit, vel postremo eos Moysem san-

sanctissimum virum emulari voluisse . qui a congressu Domini DEI Exercituum faciem cornutam referebat . fuit enim semper Diabolus diuinorum operum usque ad imposturam emulator , ut olim Sanctissimus vir IUSTINVS Martyr , & nostro saeculo CAESAR BARONIVS Card. cui Christiana res exter num debet , luculentissime probauerunt . neque enim abhorruit Aegypius a Iudeorum institutis , inde namque videtur esse luxisse ; & circumcisio , & ouium arborumque Circumcisio , quam ab Hebreis Agni sanguine postes illinentibus arripuerunt . Stellam , qua Isidis cornua distinguuntur εωθινη Aegyptijs , Αστρανον Græci nuncupauerunt ut docet Horapollon . Latini Luciferum & Vesperum , alij alter . Plinius . iam magnitudine extra cuncta alia sidera est : claritatis quidem tanta , ut unius huius stellæ radijs umbræ reddantur . itaque , & in magno nemini ambuu est . alij enim Iunonis , alij Isidis , alij Matris Deum appellauere . Hyginus maximam vocat , ut non ab re talem in Tabula toties conspiciamus . reliquæ sunt huius primæ Regionis postremæ tres imagines , quarum prior , Osiridis nimirum , leua manu Miodolum exhibet præclarum illū Sarapiidis Tutulum , de quo paulo supra verba fecimus , quemque præ oculis habuisse videtur Lucianus , illi hominum Deum que conuiciator , quando scripsit ωρηπερ Aegyptiorum quibusdam Deum esse . penultiimi signi insigne gesta mens sum Osiridis testes (quod nemo non rideat) oculati . licet enim oculus hic non ita exæcte appareat ,

in

In colloquio
cum Tripho
ne.
Annal. to. i.
qbus adde.
Ananiam
de Nat. De-
mo. lib. 2. &
Vairum de
Fasciaoli. 2.
cap. 1.
Herod. li. 2.
Epiph. adu.
her. lib. 1.
lib. 1. cap. 3.
lib. 2. cap. 5.

In poet. A.
stdonom.

De sacri-
cijs.

MENSAE ISIACAE
in Gemina tamen, quam Molochiten vocant apud
NIC. FABRICIVM liquido conspicitur.

lib. i. Satur.
cap. 21. Ut minus mirum sit quod scripsit Macrobius;
Eus. ex Dio-
doro, lib. i.
præp. Eu. c. 6 Aegyptios vi Osirin, qui Diodoro, Plutarcho, &
Eusebio multi oculum significat, exprimerent spe-
ciem oculi delineasse. testes vero sacrauit Isis, que-
cum Osiridis a fratre Typhone interempti reliquias
anxie conquereret, eiusdem pudendorum imaginem
lib. i. cap. 2. diuino cultu honestauit ut inquit Diodorus. alij tra-
Plutarchus.
lib. 5. adu. dunt Pamylem quandam hoc instituisse, & Pa-
Gent. mylia festa appellasse. hinc, veluti e perenni super-
Herod. lib. 2. stitionum fonte, manarunt apud Græcos Dionysia
Ad i. Inue-
Etii-Naziæz. Ithyphallica non sacra sed scelera, quibus, inquit Arn-
obius, in Liberi honorem Patris Ithyphallos subri-
In orat. Gre-
gor. in san-
cta Lumina.
in Poet. astr.
Theodoret.
ser 8. Clem.
Alex. in ptr.
Theodoret.
serni i. & 3. ille C XX. cubitorum, cuius meminit Athenæus ex-
Plut. Suid.
in σηνοῦς tra ordinem fuit. Turpium initiorum originem cum
Athen. li 24. insectatione referunt præter Arnobium, & Nonnum,
Arnob. lib. 5. Nicetas, & Hyginus. hinc Phallagogia; Phallo-
adu. gent. phoria, Ithypalli, & Phallophori. hinc Veneris
lib. i. par. 2. Cyprie abstrusa illæ initiationes, quarum participes
c. 4. Petron.
Abit.

pro

pro stipe collata phallis donabantur. hinc Satyrorum,
 Faunorum, Siluanorum ~~et ab eo usq.~~, neque aliunde effigie
 xerunt propudiosas illa Priapi secreta, que traduce-
 re nefas fuit. hinc Mercurij fascinus a Cylenijs cul-
 ius Atheniensium religione sacer. hinc Neurospasta
 apud Lucianum, & remedium, praebiave in collo
 pueris res turpicula, Fascinus videlicet, quem in-
 fantium custodem appellat Plinius. huins amuleti
 speciem ex aere, lapide lazuli, corallio, & chrystral-
 lo hic damus in gratiam eruditii lectoris.

Pausan.
 Aeliacor.
 post.
 Herod. lib. 2
 & Lucian.
 de Syria.
 Dea.
 Var. lib 6.
 de L. L.
 lib. 28. cap. 4.

Claudit agmen Isis cum Sacro sceptro ; cuius
 est lori flos solis amator perinde ac mariti
 Isis. quem florem non modo Aegyptiū, sed & Ba-
 silidiani magnifecerunt, in quorum portentosis a-
 muletis cernitur cum insidente Sigalione. Inter me-
 die regionis primas obiinvent bina Isidis simulachra
 cum subligaculo, cetera in vestia, pensili, & pro-
 minente mamma, quod factum videotur eo quia Isis
 tibi & naxdexus ex Platone apud Plutarchum credere
 tur. imo Macrobius scribit continuatis uberibus Deae
 (Telluris an Isidis intelligas parum refert) corpus
 omne denseri. & audio extare huiusmodi signa Ro-

plin. lib. 13.
 c. 17. & 18.

Hec Deo ve-
 lente in Au-
 storio dabi-
 mus.

De Iside, &
 Osiride.
 lib. 1. cap. 20.

E ma,

MENSAE ISIACAE

mae, quæ ego Isidis esse existimo, cistam secretorun^s
capacem capite gestantiis. iuuat vetus numisma Ha-
driani Imp. in quo Isis puerum Orum uberibus exer-
cis admonet.

lib. 4.

Pausan. Co-
rinthiac.

Orauio.

lib. 1. Georg.

lib. 3. aduer.
Geor.

Et hinc suspicari licet effluxisse cognomen Cere-
ris mammosa apud Lucretium, & almae apud Vir-
gilium: cum Ceres eadem cum Iside fuerit, vi vel
ex eo patet quod apud Hermioneenses in fano Sarapi-
dis, & Isidis arcana Cereris statu, & sollemnia
erant. ex hac indiscreta numinum ratione Aeneus
quoque multimammia in eorundem nummis
conspicitur. Minucius Felix. & Ephesia mammis
multis, & uberibus exiructa. Ceres enim, & Luna
(seu Dianam manis) eadem sunt ex sententiama-
ximi Poetarum.

— vos o clarissima Mundi
Lumina, labentem Cœlo quæ ducitis an-
num.

Liber, & alma Ceres —

Non indocti apud vos viri (inquit Arnobius)
neque quod induxit libido garritentes, Diana, Ce-
rerem, Lunam caput esse unius Dei trinali germa-
nitate

nitate pronunciant . in hac heresi fuit Marcianus Cappa^{lib. 2. de Nupt.}, qui in Luna globo siftra Niliaca, Eleusiniam Lampada, arcus Dictynnae, Tympana Cybeles collocauit . Superstat Apis imago Tauri Cælestis, Luna & Isidi sacer, & ideo in comitatu Isidis recensetur ab Ouidio & Appuleio . ut autem ipsi augustiores natales affingerent ex vacca fulgere afflata conceptum fabulabantur ; festo etiam septem dierum instituto, quo manente Crocodili ingenitam feritatem exuebant . & numerus septenarius huic genti sacer fuisse videtur in festis diebus . Iuuenalis enim ita de Aegyptiorum perwigilijs .

Perwigilique thoro , quem nocte ac luce iacentem

Septimus interdum sol inuenit —

Si causam queras , religioni aptissimus visus est magni etiam Pythagoræ instituto , ab Aegyptiis forsitan Sacerdotibus , ut alia multa in ea secta , promanante . compertum Apin Memphin deducebant : ideo Lucianus & Clemens Alexandrinus a Memphisculum Apidem testantur . Memphi præterea initiatitur . Solinus ; quem repertum centum Antistites Memphin prosequuntur , ut incipiat sacris ibi initiatus sacer fieri . eadem habet Marcellinus , qui addit in Thalamum induci solitum . qui eum consecrabat de more rituque priscae religionis diadema gestabat : & Memphi Reges Aegyptij primum sacris initiantur , & in Regni solio collocabantur . excipiebatur autem Apis hilaritate sum-

Lucianus de
Astrol.
Theodoret.
fern. 3. Ae-
lian. lib. 11.
de histor.an.
c. 11. Lucret.
Placid. III.
Theb. Ouid.
9 Met. & 2.
Amor. Ap-
pul. 11. Met.
Pomp Melz
lib. 1. cap. 5.
Plin. lib. 7.
cap. 46. Soli-
nus cap. 35.
Ammian.
Marcellin.
II. 22. Sat. 15,

Appuleius
lib. 11.
Diodor. II. 1.
par. 2. cap 4.
De sacrifi-
cijs.
In Protrept.
Sidonius ad
Magnum
Fel. Cos.
Non Apin.
Mareoticum
sonabo.
Ad Memphi-
tica siftra co-
citari .
Suet. Tit.
Commenta-
tor Germani-
ci Cæs.

MENSÆ ISIACÆ

Lib. 3.

lib. 11. c. 10.

in Hadriano.

Plin. Solin.

Aelian.

in Deor. cō-

cilio.

lib. 8. cap. 46

Herod. lib. 2

Plinius, &

Solin.

Plutarchus.

Paus. A&tic.

Tibul. lib. 1.

El. 7.

Lucian. de

sacrif. & de

Syr. Dea.

lib. 9. Met.

in concil.

Deor.

lib. 3.

lib. 17.

ma, ut referunt Herodotus, & Aelianus, quandoque turbis popularibus: apud quos deberet locari (inquit Spartanus) omnibus studiose certantibus eiusdem afflau, si credere dignum est, concitati puerorum greges futura præcinebant, quos προφήτας videtur appellare Lucianus. Delubra eidē gemina; seu Thalamos adsignat Plinius, Aulā Herodotus Psammitichi opus, in qua vice columnarū stabant colossi duodenum cubitorum. vide Strabonem lib. 17. ubi Memphī, & Apidis Templum enarrat. eundem statio die, ultra quem viuere fas non erat, aquis mergebant, idque ex auctoritate librorum mysticorum, ut ait Ammianus. Memphi sepeliebant: & peracta sepultura tum demum Sacerdotibus in Sarapidis Templum ingredi licebat. demersum serio ipsi ridendi lugebant. in luctu Cæsariem aitondebant. alterius repertu cessabat luctus. ceterum quod ad nos attinet Apidis noīæ inuestigandæ sunt, in quibus describendis auctores ita variant, ut rete cecinerit Ouidius.

— varijsque coloribus Apis

Nec male Lucianus variegatum, seu discolorrem appellari. Herodotus namque has Api ascribit notas; ut si toto corpore niger, ut in fronte candorem quadratum, in tergo effigiem Aquilæ, in lingua Cantharum, duplices in cauda pilos habeat. Strabo nigrorē corporis albedine quadam in fronte, & alibi interstinctum in litteras reulit. Plinius in dextro latere candicantem maculam, & nodum Can-

Cantharum siue scarabaeum sub lingua assignat. Solinus notæ albæ maculam tribuit. Pompon. Mela nigrum, & cauda linguaque dissimilem aliorum refert. Ammianus Marcellinus, & Aelianus corniculantis Lunæ congenitam speciem notant. a quibus omnibus abit ut plurimum Apis in Tabula expressus. dicendum ergo aut non fuisse Notas easdem perpetuo, quod nemo sanus negabit. qui enim poterant ea ludentis Natura Stigmata, nulla intercedentie cognitione seminis, eadem ad vnguem prodire semper? ex intervallo temporum presertim. quod enim scribit Plinius non unquam diu quæri, improbatur testimonio Herodoti, Spartiani, & Marcellini, & ex eo præterea quod Darius commentus est, ut a se deficientium Aegyptiorum gratiam iniret, præmio videlicet talentorum centum ei proposito, qui Apis adduxisset. aut dicemus cum Aeliano minime Aegyptijs probatam fuisse narrationem Herodoti, & aliorum: ipsi enim multo plus res Notas, easque diuersas recensebant. quare consilio videntur fecisse Pomponius Mela, & Ammianus; quorum alter Apis certis maculis insignis alter diuersis genitalium notarum figuris expressum appellat. conueniunt tamen omnes, Herodoto excepto, in Lunæ recentis notam dextro lateri ingenitam, quam & in mensa agnoscimus, & in æro nummo Hadriani Imp. se vidisse alij testati sunt. animaduertit autem Achilles Statius, quod ad rem nostram facit. Niloticis bobus cornua temporibus

Polian. Stat.
teg. lib. 7.

Sebastian.
Erizius de
Nomism.
Lib. 2.

alte

MENSÆ ISIACÆ

alie consurgentia ita curuari , ut summa illorum
partes coire videantur , & plenæ Lunæ ambitum
lib. 4 cap. 10 exprimere . notauit autem Lactanius Firmianus
Hebraos olim ad profanos Aegyptiorum ritus conuer-
sus Apis coluisse ; quando nimis longioris moræ , quæ
Exod. c. 32. Moyses cum D E O fecerat impatientes , vitu-
lum conflatilem cultus causa erexerunt . huius fari-
næ fuerunt vituli aurei , quos Ieroboam in Be-
thel , & Dan constituit . consuevit enim populus ille
duræ ceruicis abominationes vicinorum in D E I vi-
uentis contumeliam impendio colere . ideo adsciti at-
que accersiti ab exteris nationibus Reemphaam Chal-
dæorum , Sidoniorum Baal , & Astaroth , Phœni-
cum Dagon , Moabitarum , & Ammonitarum
4. Reg. c. 23. Camos , & Moloch sive Melchon . ex eadem schola
c. 21. lib. 4. prodierunt Aruspices , Effeminati , Galli , Fanatici ,
c. 18. &c. 19. Coniectores , Excelsa , Luci , & reliqua Genium
nugamenta . neque vicinos tantum Hebraos , sed &
longe diffitos Coccinenses , & Malabares videtur in-
uasisse mala hæc lues Deos sibi ex armentis Boues se-
ligendi ; nisi fallunt rerum Indicarum scriptores fre-
quentes , & fidei non improbatæ . adstant Apidi sa-
cerdotes , Prophetæ videlicet , sive scribæ ; mentio
etiam raso ut eos perstringit Lucianus , sacras eius-
dem Notas velut peræstigaturi . Neque vero Isidi
tani , sed & Osiridi , Oro , & Apollini sacer fuit
lib. 1. c. 2. de Apis Diodoro , Plutarcho , Macrobio , & Aeliano
Iside , & Osi- afferentibus Eusebius etiam ex Porphyrio nigredinem
ride lib. 1. Sa- & Cantharum ad Sôlem trahit . apposite singuli . i.e.
turn cap. 21. li. 13 de hist. statut
an. c. 10. li. 7. de prep. Eu.
cap. 3.

statur si quidem Appulus connexam ino vero unicam rationem numinis, religionisque (in Iside, & Osiride) esse. De Iside, cuius prope cernimus cornigerum simulachrum, nihil habeo quod dicam eximium aliquanti per aut singulare. nisi forte ad rem pueret aliquis perinere capillitum satis prolixum, & excutum, quod Memphis ostentare solebant a quo & fructu lapidescenti nigro, & Coralium imitato nomen inditum: quod forsitan Isis ea licentia, qua cetera, Absinthio congenitum in superiori segmento manu praefert. hosce comae honores emulata Berenice longe meliori inuento cæsariem cælo inferri passa est, quam Callimachus, & Catullus insignes Poetæ carmine magis, quam radio Conon illustrarunt.

Avis illa muliebri facie vel erit Siren, qualem delineant nummi veteres Valeriae Gentis apte ad Ouidij Metamorphosin lib. 5.

—vobis Acheloides vnde

Pluma pedesque Arium, cum Virginis ora geratis?

Sirenes autem Proserpinæ comites fuerunt, quam cum Iside eandem monstrare, Plutarcho presertim afferente, quispiam non magno negotio possit. intercessit præterea inter Isidem, & Sirenes cognatio aliqua, cum narrat Apollodorus ex Acheloo, & Melpomene Mnemosynes filia Sirenes natas: at Hermodorus Plutarchus; poli Musarum princeps (Calliopen intelligo) Isidis & Iustitiae nomine censebatur. vel si negemus esse muliebrem faciem, & virilem afferamus ut capitis ornatus

Lucian. aduers. indoctum.
Plin. lib. 33. cap. vlt.

Apud F. Vagnum.

lib. 1. Biblioth.

MENSÆ ISIACÆ

ornatus subindicat, quem frustra alibi quam in virili Icone quæsieris, dicemus esse Osiridis symbolum, ex Accipitre de quo infra ad satietatem dicemus, & Osiridis vultu conflatum. cuius & Isidis, Solis, & Lunæ coniunctionem seu relationem, quam à Naturæ fontibus haustam nemo veterum non agnouit indicat. imago sedens, cui appositum est Ibidis caput, peculiari & insigni (ut dicemus) unius Isidis nota. Crocodili præterea gemini throno subiacent, animantes apprime solares, quos Iamblichus propter hexagonarium numerum cum sole conuenire scribit.

De myster.
Aegypt.

lib. 5. de hist.
au.

Plutarchus.

lib. 4. in fi.

Plutarchus.

De die Nata
li cap. 11.

De prep. Eu.
lib. 3. c. 3.

lib. 2. de
Nupt. khil.

tradit enim Aristoteles parere eos sua sexagena, que per totidem dies soueant, ultra quem numerum annorum maxime viuaces minime progrediuntur. comprobaret Iamblichi dictum nonnihil Achilles Statius, qui prodidit Crocodili dentes si ad numerum redigantur anni dies æquare; at ipsemet mendacium veritus testimonij auctoritatem verbo eleuauit. plura in hanc sententiam Aelianus lib. 10. est autem hic numerus Astrologis prima mensura, quem τίτλον Græci, nos perfectum vocamus inquit Censorinus. neque alia ratione factum putarim, quod apud Eusebium legitur, Solis imaginem Aegyptios in Nauis collocasse, quam Crocodilus gestaret. quod Naugium Marcianus Cappella, cui nos non ommino malam medicinam fecimus, ita describit: cui Nauis septem germani ramen, suique consimiles praesidebant. in prora Felis forma depicta, Leonis in Arbore, Crocodili in extremitate videbatur. Felis nomine Aelurum intelige, & omnia

EXPOSITIO.

21

omnia in vnguem quadrabunt. Crecodili scalpiuntur Oriens, & Occidens Circi Solaris Metæ exprimuntur, ut retulit Horapollo. eorundem antiquiores diuinatione pollere Aegyptiū arbitrabantur, cum de consilientium manu cibos caperent, vel aspernarentur, ut de Api narrat Plinius. Crocodilorum cultores fuerunt Ombiae, Coptiae, & Arsinoite; Thebani, & Mærios Stagni accolæ: quin & Vrbi nomen a Crocodilis inditum: ipsis diuini honores attributi, ut assertit præter quam plures nobilis Geographus, qui huius præposteri culius spectator fuit. Tentyritæ e contra, & qui circa Elephantinam erant interficiebant. Iuuenalis.

lib. 1.
Aelian. li. 11.
cap. 4.

Aelian li. 10.
de histo. an.
cap. 22. 25.
Herodotus,
lib. 2.

Straboli. 17.

Sat. 15.

Inter finitimos vero est atque antiqua similitas, Immortale odium & nunquam sanabile vulnus.

Ardet adhuc Ombos, & Tentyra. summus utrinque

Inde furor vulgo, quod numina vicinoru[m] Odit veterque locus, cum solos credat habendos

Esse Deos quos ipse colit — — —

Omnia ad historie fidem. Iosephus enim grauis in primis auctor Apionem refellens obijcit, Aegyptios inter se met reliquias ergo præliari. inualuerat enim prauus hic mos in uniuersa Aegypto politico quodam Regum consilio, ne scilicet populi pariasen tientes facile contra ipsos conspirarent. que fraus utinam ad quosdam nostris magno Christianæ Rei-

Diodor. Sic.
lib. 1. par. 2.
cap. 4.

F. pub.

MENSAE ISIACAE

pub. malo non perueniſſet. sed caueant. malum enim
consilium, ut vetus est dictum, consuliōi pessimum.
plerasque alias harum turbarum causas ne pigeat vi-
dere apud Plutarchum, qui narrat grane bellum sua
tempestate conflatum ex huiuscemodi cultus dispa-
rate inter Cynopolitas, & Oxyryncitas. Om̄ib[us]
liberos suos a Crocodilis raptari (o renebras!) mirifice
gaudebant. at non ita visum Cleomeni homini Ale-
xandrinō, qui huiusmodi ineptias in priuatam nun-
dinationē conuerit. Tentyritae, & Apollonopolite
egregie, qui noxias bestias oderant, & interficiebant.
caſam quāris? Typhonem Osiridis illum interfecto-
rem Deorum omnium hostem in Crocodilum conuer-
ſum eſſe existimabant. Typhonem hunc, ne indi-
ctum abire patiamur arbitrabantur Aegypij vim
quandam malam, & tyrannicam eſſe; a quo, vt
verbo dicam, incommoda omnia fluerent. h[ec]
ipſis Typhon, Seth, Bebon, & Smy appellabatur.
oſa Typhonis ferrum; Typhonem ipsum rufi colo-
ris fuisse dictabant. hunc Manilius proprijs vi-
detur coloribus depinxiſſe.

lib. 4.
Plutarchus,
quem omni-
no vide, &
Agath. lib. 2.
hiſt. Raban-
nus Maur.
de institut.
cleric. lib. 2.
Pet. Sic. Sul-
pic. Seuer.
hiſt. fac. ex-
tremo lib. 2.
Iſidorus de
vir. Illuſtr.
& lib. 5.
Etym. ca 5.
Theod. ha-
ret fabul. li. 1.
D. Mier. adu.
errores Io-
han. Hiero-
sol.

Scilicet in Piscem ſeſe Cytherea nouauit.
Cum Babyloniacas submersa profugit in
vndas

Anguipedem alatos vngues Typhona fe-
rentem.

Ab hac radice pullularunt Magorum ſomnia de
Oromaza, & Arimanio; Manicheorum com-
mentia, Incantatorum praetigie, Gnosticorum, &
Marcio,

Marcionistarum deliria, qui duo Principia aſſeruerunt. inter Ibin, & Crocodilum, ut in ſemiram redeamus ea intercedit *avtinaθea*, vt solo Ibidis pennarum contactu (ſi Aeliano credimus) Croco-
dilus ſtatarius fiat. Osiridi ante ambulonis Isidiſti-
patoris operam praefat Orus ut arbitramur de quo
inferius agemus; peritos Structores imitati, qui in
paupere domo ita conuiuum instruunt, vt *Cenæ* ca-
put plerumque in extremos miſſus reiſciant. Iſis in
ſolio ſacro Tabulae meditullium obtinet, uniuersæ rei
contextum & ſeriem ſibi vendicans. ornat ipſius ver-
ticē Numidica guttata, caput fouens expaſſis alis,
quali poſitu cernitur & in antiquo aereo ſigillo, quod
ſeorsum in AVCTARIO dabitur. & ſane Pausa-
nias docuit nos, apud Tithorenses Meleagridē aue
Iſidi fieri Aegyptio riū. cui impositus cesticillus,
e quo ſurgunt bina Perſeæ folia, & cornua illa ſatis
decañata, inter qua bicornis Scarabaeus, quem Tau-
rum Aristoteles, Lucanum vocauit Nigidius, Lu-
na ſacrum ut notat Horapollo quod ut & Porphy-
rius animaduertit, in partu ſouendo VIII. &
XX. dierum periodum Lunarem obſeruet. Scar-
bæi charactere Aegyptiorum bellatores signabant ea
ratione, quod cum fœminino genere hoc inſectum ca-
reat, viros utique ſolos deceat bella tractare. ad-
dit Plinius ab Aegyptiorum plerisque inter numina
coli. imo e gemma, lapideue eosdem elaborabant,
in eum videlicet uſum, ut filo traiectos gestarent;
cuiusmodi e Sarda vidi apud amicū meū EDMVN-

lib. 10. de hi-
ſtor. an. c. 30

In Phocicis.

lib. 5. de hi-
ſtor. an. c. 19.
Plin. lib. 11.
cap. 28.
lib. 4. de ab-
ſtin.
Plutarch. &
Aelian. lib.
10. cap. 16.

lib. 30. c. 11.

MENSÆ ISIACÆ

DVM BRVTZIVM insignium rerum acerrimum conquisitorem . Isis ipsa plumarili ueste indua est & Numidica pennis confecta , familiari vt videtur , & pene domestico integumento , quod fortasse guttarum specie Osiridis etymon referret . Ferculi basin ornant Hieracosphynx , & Canopus , de quibus sermo erit inferius . Sceptra baculosve , quos & a lateribus & in basi conspicimus Artapani testimonium insigniuit . is enim apud Eusebium refert , cum Tellus a Moyse baculo ita Muscas , Ranas , Locustas , & alia huiusmodi fastidia protrulisset , consueuisse Aegyptios in templo Isidis , quæ Terra foret , Baculum cultus , & memoriae gratia collocare . hæc apud Pierium pessime descripta sunt , ab ijs forsan , qui Autographa non capiebant . Orostanti , è regione est fœmina , de cuius nomine mihi non liquet . scio quidem Aegyptiis cultas esse Nephrym , quam Finem , Venerem , & Victoriam esse censebant ; Tithrambo seu Hecatem , Thermuiden , & Eumenutin Canopi uxorem ; Themidem , Vestam , & Gratias , at hæc omnia nihil ad Bacchum ut in Adagio est . ad Osiridem veniamus , cuius scabello insculptus Leo est , apponi solitus sub Ori Throno ut Horapollo testatus est , cuius auctoritas apud me magna peruersit aliquando vt crederem , Icones omnes , quæ Upupam præferunt in virga sacra (ut ipsi appellabant) Ori esse , quem necis paternæ vindicem fuisse scribunt omnes . hæc mihi supprimere non libuit , quæ fortasse amatorem inueniente .

lib. 9. præp.
Eu. cap. 4.

lib. 14. Hie-
sogl.

Plutarchus .
Epiph. lib. 3.
adu. hær. &
in Ancor. He
godot. lib. 2.

lib. 1. c. 71.

nient. pulcrum enim duxi semper veritatem, etiam per existimationis dispendia conquirere. ut cumque haec se habeant non hallucinabitur, qui Solem, Orum, & Osiridem in unum redegerit, & Osiridi Leonem assignarit. ignita namque naturae animal caloris, & ignis auctori conuenire arbitrabantur. & Solem retulit Porphyrius a quibusdam Lacertum, lib. 4. de abe-
Leonem, Draconem, Accipitrem appellari. ad hæc stin.

Leonis signum in Zodiaco Aegyptij domicilium Solis Macrob. lib.
appellauerunt. & ideo Cræsus Delphos inter alia I. Satur.
Anathemata Leonem aureum misit. Segmenti hu- Herod. lib. i.
ius extremum obtinent signa Isidis cum Sacro capitis
ornatu; Spicis nimirum vulturinisque pennis. de
Spicis præter Ouidium, & Appuleium, insignis lib. 9. Metz.
est Tertulliani locus in lib. de corona mil. ita scri-
bentis, si & Leonis Aegyptij scripta euoluas, prima
Isis repertas spicas capite circumiulit. de Pennis Ae- lib. 10. c. 23.
lianis, qui easdem in Aegypto vestibulorum fasti-
gijs ornamento esse testatus est. pone Isidem hinc Ra-
na, illhinc Cynocephalus, nisi quis Cercopithecum es-
se malit. at Cynocephalum stantem, manusque in
cœlum tollentem Basinaiv te ēni tñsueparis ēxovta fuisse
Luna exorietis symbolum retulit Horapollo. Basinav

Grammatici Regiam interpretantur. ego cum vul- lib. I. c. 15.
gara Horapollinis versione Regium insigne, seu Dia-
dema lubens retineo; fauente præsertim Pictura,
quam præ oculis habemus. & quidem Regium ca-
pitis insigne (siue Reges priscos intellexerit Horapol- Suidas:
lo, siue Imperatores quorum aeo wixisse creditur)
circu-

MENSÆ ISIACÆ

lib. 6. c 37. circulū imitabatur. firmat hæc Aelianus, qui Aspidum Picturam in diadematibus Aegyptiorum Regum notauit, quam in Tabula videri nemo opinor negabit. at si cui hæc minus placent, audiat quid mihi ex insperato venerit in mentem. confueuit dædala Antiquitas res hominum opinione religiosas, & augustas quibusdam veluti Notis insignire, per quas ipsis aliqua dignitas accederet. inter has maxime nobilis fuit orbis quidam capiti aliquando circumscriptus, Venerationis index & Maiestatis, que humanam excederet. hunc ego Imperatoribus, quos Veteres supra fastigium mortalitatis elatos suspiciebant, Provincijs Orbis Romani, Vrbibus primarijs, Animalibus etiam Deorum circumpositum notaui. & quod ad Augustos pertinet, extant numismata area Antonini Pij, & Constantij illius, qui Arrianisfauens Catholicam Ecclesiam perturbauit.

I didit Hieronymus Ru-
beus in Ap-
pend. histor.
Rauen.

*Et Rauenæ in Aede D. Vitalis manent ad-
huc antiquissimæ ex opere musiuo Iustiniani, & con-
ingis imagines, quarum capita noster hic circulus
ambit*

ambit. Prouincias, & urbes videmus in libro, cui Titulus est NOTITIA VTRIVSQ. IMPERII. & in Tabula Itineraria, quam debemus MARCO VEL SERO Cl. Viro, cuius beneficio factum est, ut noble illud Antiquitatis monumentum in lucem prodire. Pauonem postremo ita exornatum gestat Aeternitas in antiquo nummo Faustinae Augusta.

Hunc Orbem Aegyptij in summo capite simulachrorum suorum locabant: quod & hic & alibi licet animaduertere. ab illis Romanos sumpsisse licet suspicari: & varia habita decoris ratione, quod capiti, cui diuinum quid in esse putabant, eo situ corona aptare tur. qui tamen ornatus in sequentium Principum moderatione, & tacito omnini consensu DEO, & Sanctis eius, ut alia pleraque in totum cessit, & antiquum Diadematis nomen in hodiernum diem retinuit. at Cynocephalus, a quo digressi sumus, Diademati Lunae speciem annexam habet, cum qua ut Iamblichus tradit, communes habet physicas rationes, qua sunt, eadem ex oriente letari, deficiente miserere. Cynocephalos in numero simiarum ponunt Aristoteles, Plinius, & Solinus, ut mi-

De mysteriis
Aegypti.

lib.2.de hist.
an.li.8. c.54.
cap.30.

nus

MENSAE ISIACAE

nus mira videantur quæ de corundem docilitate pre-
dicat Aelianus, Ptolemæis videlicet regnantibus, lit-
teras pingere, saltare, tibias inflare, stipem pro his
colligere, & in marsupium coniçere doctos fuisse.
hos Hermopolitæ in numinum loco habuerunt si Stra-
boni credimus. Cynoprosopos videtur appellare idem
Aelianus, quibus manus cum robustis vnguis, ca-
put & dentes caninos, pectus hirsutum, & pedum
celeritatem tribuit. de Rana, quæ Perseæ pomo in-
siderat vix habeo quid dicam. ut enim Aelianum mis-
sum faciam, qui Ranarum Aegyptiarum vafritiem
commendat, coniçere possumus hoc animal veluti
fæcum Nili, quem Sacerdotum sapientiores Osiriz
vocabant, in aliqua veneratione fuisse. hinc autem
in sacris sculpturis Embryonis nota fuit, ut quæ es-
set Telluris ac si dicas Iidis filia, quam Nilus al-
tricibus aquis fœcundat. his accedat oculorum acies,
qua ita pollet, ut eiusdem aciei fuerit symbolum pe-
culiare: ut ex hoc capite Osiridi, & Oro per belle
congruere queat.

Supra ea, qua diximus simulachra stat in proprio
veluti conserpto Apidi aduersus Taurus alter & ipse
sacer: Onuphis videlicet, qui & Menuphis Suidæ
(nisi hoc nomen utrobique corruptum sit) Bacisue,
seu Mneuis. totidem enim apud Aegyptios (quod ego
sciam) culti sunt. Onuphis niger fuit magnitudinis
admirandæ, & herbam Medicam depascebatur.
Bacis Hermuthi colebatur Soli sacer, nam, & per
singulas horas mutare colores affirmatur, inquit
Macrobius,

lib. 1. de hist.
an. cap. 10.

Hæc & ho-
die perdocē-
tur, vt pro-
dit oculu-
tus testis Pe-
trus Bellon.
lib. 2. obler.
cap. 52.
lib. 17.
lib. 10. c. 26.

lib. 1. de var.
histor.

Plutarchus,
& Euseb.

Horapollo,
lib. 1. c. 25.

Idem lib. 2.
cap. 101.

Aelian. 1. 12.
cap. 11.

Macrobius.
li. 1.
Sat. cap. 21.

*Macrobius, & hirsutus setis dicitur in aduersum
nascientibus contra naturam omnium animalium. Mnevis
item Soli sacer Heliopoli colebatur, niger & nonnullo
rum sententia Apidis pater, quem maximis testibus, niger
rimus, & aduersis pilis insignem fuisse scribit Eu-
sebius; quem Netiron vel Neuton videtur appellare
Macrobius. inter hos disceptatorem agere non lu-
bet. unum docuisse satis erit in Archetypo nigri
coloris esse bouem hunc, quem si quis unicum re,
omnime triplicem esse dixerit non inepit dixerit.*

Aelian. li. 11.
cap. 11. Dio-
dor. lib. 1.
par. 2. c. 4. Eu-
feb. lib. 2. pp.
Eu. c. 1. Plu-
tarachus, &
Ammian.

Marcellin.
lib. 22. qui vi-
detur haec i-
gnorasse cu
scribit super
eo nihil dici
memorabi-
le lib. 2. de
prap. Eu. c. 3

*Restat nobis explicandum Mensae insimum spa-
tium, quo peracto limbum percurremus cum ali-
qua spe si non Palmæ, at plausum tamen, &
adclamationum. occurrit autem Isis, cuius capiti inse-
det calathus cum manubrio, Osiridi communis; ut
amborum vis fragifera, & capacitas omnia in
sublime trahentium declararetur. De Aspide,
Stellaque superius. hic satis erit admonuisse Aspi-
dem repetitæ iuuentæ beneficio, & incessus faci-
litate, sideri comparatam fuisse. quod adeo ve-
rum est, ut notarit Clemens Alexandrinus, lib. 5. strom.
Astra propter obliquam conuersionem corporibus
serpentum assimilata fuisse. Interpretationem pro-
ximæ Iconis cogitauit sepius an attingere ex-
pediret, tantam inquirenti difficultatem obtru-
dere visa est. & denique consultius visum fuit
dicere aliquid, ut questionis ambagibus exposi-
tie, doctiores ad haec disquirenda prouocarem. qua-
in ro Lectorem monitum volo, me coniecturis,*

Macrob. li. 12.
cap. 20.

Plutarachus.

MENSÆ ISIACÆ

quando alia non suppetebant, induluisse: cum modo tamen, & voto corrigendi si quid minus vere dittum inciderit.

lib. 7. Hierogl. & aliibi. Goropius Canopum contra historiæ & veterum monumentorum fidem interpretatus est. an ego meliora in medium attulerim.

lib. 3. de pp. Eu cap. 3. erudit. Lectoris hæc erit cognitio: Eusebius ex Porphyrio scribit, Aegyptios Mundum expressisse complicatis pedibus, veste variegata induitum; auream Pilam capite sustinentem. hæc ideo quia locum non mutet, quia stellatus sit, quia rotundus. Plutarchus vero libro sèpius citato, ex Eudoxo Aegyptiam fabellam recitat. Iouem videlicet pedibus inter se connatis feriantem ab Iside ad gressum expeditum fuisse. cuius fabella hoc erat in quo dicitur DEI mentem inconspicuam & latenter sua natura esse: motu autem ad rerum procreationem processisse. quare dicamus & nos propositum simulacrum Ori esse, cuius nomine

Plutarchus. Aegyptii Mundum hunc interitui & ortui obnoxium; ideoque veluti spurium a Typhone accusatum, intellexerunt. quæ indesinens recentium

Suidas. formarum libido fecit, ut Orum illi a Baccho,

& Priapo non seiungerent. ab hoc capie fluxit Ori discerptio, quem Luna, seu lsis Mundi mater in aqua repertum vita restituit (ita fabulantur) & immortalem fecit. genitalis enim Aquævis, & Luna sublunarium Regina Mundum & fœcundant, & immortalem fere per varias rerum vices efficiunt. binc apud eosdem

Aegy-

EXPOSITIO. 26

Aegyptios inuauit opinio, Lunam & Solem oculos Ori fuisse, apposite ad Historiam sacram, in qua DEV M legimus duo luminaria magna in Mundo constituisse. quod vero ad Iouem attinet nihil aliud Iuppiter fuit, quam Mundus vel Mundi pars; ut pene putidum sit recensere hic Orphei, Empedoclis, Arnobii & aliorum testimonia. hinc Solem Iouis oculum appellauit antiquitas, & Iouis, Cœli, Mundi mentem. Hoc igitur Ori Ectyon esse statuamius, que in Paludibus apud Butum Latona primum enutriuit. in cuius rei memoriam institutum videtur, quod D. Epiphanius narrat; Buti videlicet senes Sacerdotes caput raso, ad instar Nutricum Orum seu Harpocratem gestare circumcursantes, & faciem puliculis oblitos eam in ebullientem lebitem demittere. & quidem haec imago ad infantis pueri speciem accedit inuoluta nimirum fasciis, & compositis pedibus, quo statu Deorum simulacra apud Aegyptios fangi testatur Heliodorus lib. 3. Aethiop. Huiusmodi sunt icunculae fictiles, quas passim in thorace conditorum funerum ex Aegypto ad nos aduectorum Aromatarii reperiunt. ut suspicari liceat Herodotum de funeribus Aegyptiorum loquentem, religione aliqua impediret Ori nomen consulto subticuisse. nemo enim erit (modo conditum funus viderit) qui nos nugari putet si dixerimus hanc imaginem seruati funeris exemplar: vidimus autem apud NI-

Plutarchus.

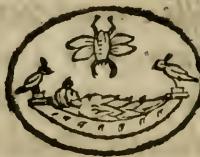
Gen. i.

Apud Appuleium de Mund. apud Plutarch. de Placit. Philosoph. lib. 3. 24. uers. gent. Macrob. li. i. Sat. ca. 21. & 18. & 19. Plutarchus. lib. 3. aduer. hz.

Euterpe.

MENSAE ISIACAE

COLAVM FABRICIVM Ori typum in Gemma,
quem hic delineatum voluimus.

Ostentat autem Orum in Baride forsan iace-
tem, virgata veste indutum, pedibus indiscretis.
Caput & pedes obsidet Upupa, quod summe pius
Osiridem parentem a Typhone interemptum tul-
tus fuerit: de Scarabeo cornuto satis paullo supra.
Orum in Tabula contuetur I sis modiolos quinque
preferens, quorum rationem intactam sinere,
quam per Divinationes inuestigare maluimus. Sa-
Diodorus,
lib. 1. par. 2.
cap. 4.
Diodorus,
lib. 1. c. 2.
In Gallo:
Problem.
sect. 14.

cra Auis Accipiter librum, quo Deorum Ritus
continebantur, detulit olim ad Sacerdotes, ideo-
que iure Isidis capiti insistit, quæ Dijs quibusq; Tempa,
Honores, & Sacerdotes constituit. hæc
autem Doctrina in libros relata esse videtur,
Pythagoras enim apud Lucianum se Rituales
Aegyptiorum didicisse profitetur. in proxime se-
quenti Osiridis simulacro status pedum notandus
ceteris quoque huius Tabulae Imaginibus commu-
nis. sunt enim omnes varis pedibus, & in se
contractis. cuius rei ratio ab Aristotele peten-
da, qui in problematis querit cur Aethiopes, &
Aegyptii blæsi sint. οἰναιοι, qua voce ibi vi-
tur

E X P O S I T I O .

27

tur Philosophus, quid significet Interpretes inter se digladiantur. ego prauitatem interpretor. at vero qualis sit distortio hæc, & quarum corporis partium Aristoteles, uti conspicuam non explicauit. Nos e Tabula primi forsitan omnium (venia sit dicto) subodorati sumus. cum Tabula faciunt pleraque Aegyptiorum numinum Icunculæ fictiles antiquissimæ apud PROSP. ALPINVM qui olim Aegyptum magno cum fructu studiose Iuuentutis peragrauit. imo apud eundem spectatur Tela Indica ex Aethiopum Officinis prompta, in qua indigenarum mulierum mira simulacra eodem positu pedum incedunt. at negabit quispiam Aegyptios propria corporis vitia in Viis expressisse. non negabit opinor si apud Theodorenum legerit Αιγυπτίους τις αὐτοὶς αὐτοῖς διαμορφοῦν τοὺς τινέαν μορφάν. Serm. 3.
 quod Aethyopes, Thracas, Persas, Medos fecisse commemorat. ceterum hæc Theodorensis a Clemente Alexandrino videtur mutuatus. at quia supra votum meum contigit ANTONIVM QVÆREN-
 G V M (norunt omnes quem virum) in explicatione Aristotelici problematis mecum sentire, a studiosis Lectoribus me gratiam initurum certo scio si eiusdem hac de re aureolam disputationem, cuius describendæ vir non minus ingenuæ nature, quam eruditionis, mihi potestatem fecit in Commentarium meum inseruero.

lib. 7. Strom.

A. QVÆ-

A. Q V A R E N G V S
LAVRENTIO PIGNORIAE.

Vod iam verecundē insignium vi-
rorum opinione conuellere aggre-
deris, in eo Laurentii non mino-
rem iudicij laudem, quam mo-
desti, ac pudentis animi prome-
reris. si qua enim in re probandus
est aniuquis ē Menandri comedìa sénarius.

Probandus certe in re litteraria, in qua nullum pec-
candi modum cum sibi statuat audacia, difficile di-
ctu est quām licenter hoc præsertim auo graffetur in bo-
nas artes. Sed in tanto veritatis, ac pudoris diser-
mine auditamen quid a grauissimo Théologo pronun-
cietur. Si quis est inquit, qui ob humanam auëtori-
tatem rationi abrogandam fidem existimet, hunc
in dignum ducito qui diuini vatis sententia brutis ani-
mantibus adnumeretur, & rursum. Qui alium adi-
git ut in verba magistri iuret, nec præterea quid-
quam aut scribat, aut doceat, quām quæ ab illo tra-
dita accepit, is ad veritatem pergentibus viam ob-
struit; & ingenij lumen contra æternæ legis præce-
pium non abdit modo, sed opprimit, & extinguit.
Audendum ergo, sed ita ut numquam excidat,
tē uergov ägrov, & si quid refellimus id more tuo im-
probemus non contentionis, aut inanis gloriæ studio,
sed publicæ utilitatis.

Quod

Quod vero perinet ad locum Aristotelis in problematis ; videris mihi tam felici conjectura Aegyptiam superstitionem cum Græca Philosophia contulisse, ut si quis a te forte dissentiat , nemo tamen esse possit , qui opinionis ita rationem non maxime probabilem facietur . Quid enim illis acutius ? Veteri mortalium instituto ad suæ quisque gentis similitudinem omnes deorum speciem effingunt , cur igitur nullam Isidis , & Osiridis imaginem non varis cruribus antiquus calator expresserit ab ipsa Aegyptiæ gentis corporum habitudine petenda sunt cause . Tum addis , At docuit nos Aristoteles , quod in dijs illis cum admiratione intuemur , id vulgo in omnibus Aegyptijs naturam efficere iam ergo inuenimus quod quæremus ; Quin dno simul didicimus , & quod modo dictu est , & quærecta sit interpretandi Aristotelis in illo problemate ratio , τὸ βλαστόν enim cum multa significet , ad peculiarem tibiæ demonstrandam imflexionem , qualem in Aegyptiæ tabula inspicimus , apertissime duci potuit . Sed duos habes magni nominis aduersarios , Theodorum Gazam , & Guil . Budéum qui tamen cum inter se dissentiant te si neutri accedis ab iudicij temeritate facile vindicari . Putauit Theodorus nihil aliud esse apud Arist . eo loco πραυτήτης quam prauam pedum inuersionem , atque ea de causa quod barbarus interpres intortum simpli- citer reddiderat id ipse suo more simul transferens , & declarans nouo in lingua latina dicendi genere pedum blistratem appellavit . Hanc vero maxime propriam

propriam eius esse vocabuli notionem probare potuit
non leuis argumētis. Nam Suidas cum duobus in
locis blæsi, rhæbique differentiam exponeret, illum
propre dixit esse, cuius pedes a genu detorti conspice-
rentur, hunc vero cui vitiū esset in tibia. Et Xeno-
phon initio libelli περὶ ἱππικῆς ubi docuit equorum un-
gula si nimium depresso sint; inde fieri ut pars pedis
interior ingrediendo lœdarur; statim addidit αὐτοῖς
βαροῖ τὰν ἀρθρῶν. Inepte vero huiusmodi usus esset
exemplo si βλαισός alius esset quam pedis inuersio.
Postremo Alexander cum primo problematum li-
bro indagandum proposuisset. duci τὰν σύρχων οἰνοῖ τῷ
πλείστῳ εἰπόδῃ διατετραφθεὶ. in secundo eamdem propere-
petens quæstionem ita scripsit. διὰ τὸ οὐραῖχοι μαργοὶ ναὸ
βαροῖ; quasi indicare vellet illos ipsos, quibus di-
storqueri pedes alibi dixerat, blæsos propria numcupa-
ri. His fortasse aut non admodum ἐνδοξοτέροις suam
sueretur Theodorus translationem. Budæus vero
cum ad huius vocabuli aperiendam proprietatem
multa congerat, nec satis explicet quid potissimum
probet ita Aristotilem videtur interpretari ut blæsum
dici velit cuius crura extrorsum diversa, ac diuari-
cata sint. hunc autem eundem esse cum valgo,
quod ex Sex. Pompeij explicatione facile intelligi pu-
rat. valgo vero ita varum opponi quemadmodum
blæso opponitur rhæbus. Haec Budæus, quorum si
quis rationem exigat non deerunt que respondeat,
nam ut Latina omittantur, quæ ad Aristotelis ver-
ba recte interpretanda nihil faciunt, Iulius Pollux

libro

lib. secundo οὐούατημοῦ, Παίδεως inquit οὐούατημοῦ οὐούπολας εἰς
τὸ οὐατητὸν τὰ σκέλη, βλαστὸς δὲ οὐούτημοτὸν γονάτην οὐούπολας
τρέπεται. Post Pollucem Galenus (quamqnam enim
οὐούχεροι, fuerint, videtur tamen Galenus adulto iam
Commodo, cuius praeceptor Pollux, plura scripsisse)
cum in libro περὶ αἰλιῶν duas attulisset causas, ob quas
crura deprauari contingeret, tertiam addidit quam
impositi corporis molē eſſe dixit, atq; eius onere quibus
rectiora quam naturæ usū exposceret crura eſſent eos
blæſos fieri, cōtra rhabdos, quibus paulo pronus inter se
curuata ſinuarentur edocuit. Tum diſerit verbis qua
rum rerum ea vocabula note eſſent ostendere aggref
ſus eadem prorsus attulit, quæ paulo ante ex Polluce
descripsimus Ergo si Budæum audias Aegyptios, &
Aethiopas valgis fuisse cruribus ex Aristotele dici
mus, si Theodorum, prauis tantum pedibus eos la
borasse probat hypothesis, virumq; autē admittas in
de tuam euerti explicationem contingit, unde tu illi
ſubſidium parasti, nam ſe blæſitas nulla eſt quæ po
pliibus in exteriorem partem proiectis pedes compa
ret, & in recto uestigio ingredientē hominem ſtaruat,
vel peruerſe in antiqua tabula rudis artifex Aegy
ptiorum corpora adſimulauit, vel turpi lapsu pro
cruribus pedes, & pro varo valgum Aristoteles in
queſtionem vocauit. Non tamen hæc eiusmodi
ſunt, quæ te facillime de ſententia deiſciant. Ac pri
mum, quod utrique aduersariorum commune eſt, ſi
τὸ βλαστὸν inferiores tantum corporis partes inuertit,
cur libro de Animalium historia ſcripsit Aristote

les , flecti hominis brachia in posteriorem partem
cum illa exceptione πλεύ μηδὲ οὐδὲ τὰ πλάγια
τὰ εντός Blæfitas igitur de brachijs etiam , ut loquuntur
scholæ prædicatur . Hoc communiter aduersus ambo . sunt vero quæ etiā singulis separatis obijcias ,
nam primum quod atunet ad Theodorum , vel
blæsum ad pedes recte contractum dicuntur , quod
ea propria sit vocabuli significatio , vel quod eum
necessario sensum expostulet dubitationis propositæ me
thodus . Sed tam angustis fimbriis eius vocabuli no
tionem minime circumscribi clare intelligimus cum
ex verbis ij. lib. de Anim. histor. nuper prolatis , tum
ex libro de Anim. ingressu , in quo septies repetitus
eiusdem vocis usus ad significandam cruris inflexio
nem plerumque adhibetur . Dubitationem vero quæ
proponit Aristotleles non esse ad pedes tantum refe
rendam , & causa rei quæ rwm̄as redditur , & ipse
prope sensus aperie demonstrat , nam siue calor , si
ue moles membra distorqueat , qui in longitudine
porrectiores sunt artus , eos facilius vi aliqua adhibi
ta a recto deduci necessariū est . Budæi vero senten
tiā non multo validioribus machinis & ipsam de
moliaris , nam cum dicū blæsum Aristoteeli valgum
esse , non animaduerit si hoc verum sit , inde effi
ci , ut Analyticæ artis vel inuentor vel expolitor
Philosophus logicas syllogismorum consecutiones igno
rare videatur . Quid est enim ? crura Aegyptijs ex
trorsum flectuntur , quia caloris exsuperantiam
flexio cruris insequitur . At vel pueri cognitum ha
bent ,

beni, non commicare inter genera, & species argumenti necessitate. Præterea, si nihil blasum est, nisi quod exierit inuersum a naturæ rectitudine abscedit, eur ad eam brachiorum blasitatem, cuius argumento superius usi sumus, addidit Aristoteles explicationis loco verbum illud *int̄is?* Profecto aut ille negotiorias est accusandus, aut Budus impropriatis. Hæc singillatum aduersus virumque. Quemadmodum vero ad ea, quibus ambo suam ueri posse interpretationem videbantur, respondeamus, omnisque è medio difficultas amoueatur, hinc ut arbitror ducetur iuissima ratio. Cum præ rerum innumerabili multitudine omnis verborum penus magna semper laborarit inopia impulit usum necessitas, ut quæ unius tantum rei propria vocabula essent, illæ ad res plures significandas certa quadam obserua-
ta similitudine audacter protraheret. Ex eo verborū genere *brachotus* est, nam vel omnem in partibus animalium ad incessum necessarijs a recto decimationem significat, vel ei tantum tribuitur, quæ definitæ aliqui pars est propria. Virumque vero genus tam commune quam proprium pari diuisione diducitur, nam vel administrī progressionis artus noxia flexione obliquantur, vel facilitoris motus gratia sic a na-
tura sunt instituti. Ita sex in genera blasitas abit. Nec uero difficile est ad singula, quæ enumeraui-
mus genera, veterum scriptorum usum, & doctrinam accommodare, nam si pro uaria sententiærum ratione herba diligenter expendantur primum

blæstatis genus adhibitum inuenietur ab Aristotele
in lib. 2. de historia Anim. secundum, & tertium
ab eodem in lib. de Anim. ingressu. quartum ab etymo-
logico cum blæsum idem esse dixit quod παρανύμιον.
quintū a Galeno, & Polluce, sextum denique &
Xenophonte, Alexandro, & Suida. Quod nam ue-
ro ad blæsi genus controuersi problematis quæstio-
nem referendam censemus: Profecto ad illud,
quod dubitationi parem esse responsione ostendat, est
autem responsio eiusmodi, ut causas inflexionis af-
ferat nullam certam ad speciem contractæ. Quam-
uero in partem illa flexio uergeret in Aegyptijs tu-
mira subtilitate ex ueteri tabula demonstrasti.
Quod si nostra quoque tempestate ijsdem terrarum
in oris genitos non ualgis sed varis ingredi cruribus
nos docuisses, nullam prouersus de tua ueritate opinio-
nis in animo cuiusquam dubitandi ansam relictam
existimarem. Habes, quod te expetere ostendisti,
meum de tua coniectura iudicium. Quod uero ali-
quando tibi dixi, multa esse in Platonicorum li-
bris, que si familiarem ipsis philosophandi rationem
sequi vellemus, de abditis rerum causis, deque ab-
iunctis a materia mentibus ex hac ipsa tabula depro-
mi possem, id eiusmodi est, quod vel in anibus com-
miniscēdis allegorijs, quales damnantur a Socrate, in-
genij vires misere deterat, vel si quid etiam cōlineat,
quod cognosci non inutiliter possit, ab ea iamen com-
mentatione, quam tu tibi propositam initio nos monui-
sti, sic plurimum alienum.

Pre-

Proximum subsellium occupat Isis, cui stans Osiris auriculas porrigit alis veluti applaudentem. post hæc Isidis effigies, cuius capitis ornatus Loti Floribus & Perseæ folijs distinctus faciem humanam Aeluri habetem auriculas includit; cuiusmodi & alibi visitur, quod symbolum & in verifice Sistorum apponi testatur Plutarchus. Felis enim ob varietatem, vim noctu agendi, fæcunditatem, statas cum Lune vicibus oculorum auctiones, & imminutiones Isidem indicabat, qua ratione inferins Felem cum Sistro conspicimus. muliebris vero facies non sine mente, consilioq; Lunæ cursum agitari demonstrabat. superius pandit alienas alas Scarabæus Solis imago, eiusdemque in cursu æmulus, in exuenta senecta Lunæ exemplar. eius encomia cum alijs collegerint, sufficiet apposuisse hic antiquam Gemme sculpturam.

De Isido, &
Osiride.

Clem. Alex.
lib. 5. Strom.
Horap. lib. 1.
Arist. li 2. de
hist. an. c. 17.

In ea Solis caput concinne Scarabæo imposuit, quæ omnia serpens caudam vorans ambit, ut daretur intelligi fortiaſe, Orbis huius lucem a Sole eſe, qui sapiente cursu vitam animatiuum moderetur. Accipitris caput in imagine sequente Osridem veluti digito monstrat, ut enim refert Eusebius. *Ex anónnavos πόνες* lib. 3. de pp. Eu. cap. 3. cole-

18 MENSÆ ISIACÆ

colebatur iſpāndwgoūnos ḥ̄bēwnt lancea Typhona interficiens. Accipitris faciem (cetera enim nostri instiuti minime sunt) ipse ad Solem refert, cum ea Avis lucis & spiritus Aegyptijs symbolū sit: tum ob Alarum pernicitatem, tum ob vim in altiora tendendi, imo Plutarchus Accipitris pictura ab iſdem Osiride ſepe proponi refert. cuius rei rationes ab ipso ediscēdæ.

Refert Eu-
ſeb. lib. 2.
præp. Eu-
cap. vlt.

sufficari autē licet a Zoroaſtre figmentū hoc inuectū fuſſe, cuius ēvth iſqā ovaywv tūw w̄pōnūw hæc ſunt uerba o dīθēis iſḡi ūpānūw ſ̄x̄v iſpōnes.

in quam ſententiam Plutarchus narrat Sai in uestibulo Templa Minervæ Accipitris ſculptura Deum prænorari. hasce imagines D. Gregorius Nazianzenus portentosas & compositæ naturæ uocat, ubi Nonnus notauit ſe Alexandriae uidiffe perexigua quædam ſigilla (quælia & nos uidimus) caput Canis, Felis, Accipitrisve gestantia. de ſtella Soihi ſatis iam diximus, ut etiam de Oro, cuius imago cum Anubide & Iſide ad Minuij Felicis uerba mirum in modum facere uidetur, ea ſunt. Iſis perdiuum filium cum Cynocephalo ſuo & alijs Sacerdotibus luget, plangit, inquirit. subdit. mox inuenio paruulo gaudet Iſis, exultanti Sacerdores, Cynocephalus inuentor gloriatur.

In Oſtauio. Anubiden, quem minus proprie Cynocephalum vocant Minucius, & Tertullianus, refert Diodorus Osiridis filium fuſſe, uſumque canis insigni. inde videtur natum, vt canino capite fingeretur. Plutarchus Osiridis, & Nephryos filiū facit, quæ Iſis amare exposuit ſuſtulerit, custodemq; perpetuo habue-

In Apol. c. 6.
lib. 1.

rit:

rit: unde præterea esse cū Horizōne, & Saturno, Hecatenque imitari numen cælestē, & terrestre. sunt qui Mercurium appellarint veluti Seruius, & Appuleius. imo Lucianus scribit Mercurium postquam Isidi in Aegyptum transti p̄misset, ex adolescēcie Cynoprosopum factum. hac de causa Anubidis gestamen fuit ἡγύραον Mercurij inuentum. Anubidis anathemata Cynocephali fuerunt; ex quo videtur factum, ut ab his non distingueretur. fuit is Osiridis, atque Isidis custos ad canis naturam apposite. inde apud Virgilium, Ouidium, Propertium, Prudentium, & Auienum, latratoris, latrantis, & caniformis epitheto notatur. Iuuenali derisor appellatur, quo iamen loci, si antiquorum exemplarium fides accederet, derosor magis placeret ad canem exire. nec aliud numen intellexit Prudentius.

Quasdam victa dedit capitis Cleopatra canis.

Effigies. —

Fuit indiuiduus Isidis comes, quod, præter Minucium Felicem & Tertullian. locis proxime citatis, indicat Auienus.

Digna Poli consors, & cura latrantis Anubis.

Exstat apud nos in Aedibus Rhamnusijs greca vetus Inscriptio quam hic apposuisse non omnino ineptum arbitror.

Ia fine viij.
Aen.
In Dial.
Noti. &
Zeph.
Lucian. in
Toxari &
Nummi ve-
teres.

Aen. lib. 8.
Metam. lib. 9.
El. 10. lib. 3.
in Apothœsi
in Aratœsi
Phenom.
Sat. 6.

lib. 2. conel.
Symm.

MENSAE ISIACAE

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΥ
ΑΝΤΙΟΧΕΤΣ ΜΕΛΑΝΗ
ΦΟΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΝΙΑΣΙΝ
ΤΟΥ ΠΑΣΤΟΦΟΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΡΑΦΗΝ ΤΩΝ
ΤΕ ΤΟΙΧΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΟΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΓ
ΚΑΤΣΙΝ ΤΩΝ ΘΥΡΩΝ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΡΟΜΟΧΘΟΥΣ
ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΤΟΙΧΟΙΣ
ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΠ ΑΥΤΟΙΣ ΣΑΝΙΔΑΣ
ΑΝΕΘΗΚΕΝ ΣΑΡΑΠΙΔΙ ΙΣΙΔΙ
ΑΝΟΥΒΙΔΙ ΑΡΠΟΚΡΑΤΕΙ
ΕΗΙ ΙΕΡΕΩΣ ΣΕΛΕΥΚΟΤ
ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ
ΡΑΜΝΟΥΣΙΟΤ

Isis Tabulam fere concludit, cui Leoninum caput impositum eadem prope de causa, qua Osiridi vidimus Ibidis caput concinnatum. Sol enim Leonis vultu fingebatur, inquit Lutatius Placidus, vel quod hic Deus ceteros vi nominis, & potentiae excellat, ut inter reliquas feras Leo, vel quod sit rapidum animal. & de hoc, vel non absimili simulacro, sensisse videtur Minuc. Felix dum inquit, de capro etiam, & Homine mixtos Deos; & Leonum, & canum vulnus Deos dedicatis. Arnobius & ipse, inter

Ad secundū
Theb.

In Octanio.

Et gradu.
Pent.

inter Deos videmus Leones toruissima facie, mero
oblita minio, & nomine frugifero nuncupari. Tertul-
lian^s etiam, sed illi debebant adorare statim bifor-
me numen, quia & Canino & Leonino capite com-
mixios, & de Capro & de Ariete cornutos, & a lum-
bis Hircos, & a cruribus Serpentes, & planta, vel
tergo aliees Deos receperunt. hinc desumptu argumen-
tum Porphyrius ad haeresin suam defendendam; ad lib. 4. de ab-
simulacrorum videlicet compositionem quodlibet ani-
mal cum homine assumptum olim fuisse, veluti cum
humano corpori facies auis cuiuspiam, Leonis iun-
geretur. huc respexit Lucianus ~~τοντόπαντας ἀνθεύσατος~~
recensens. Romae quidem extat marmoreum signum,
quod quia hoc nostrum emulari videatur, hic bono
publico euulgamus, acceptum a HIER. ALEANDRO
eruditissimo adolescente, contubernali olim nostro, cui
volentiibus Muis, Iuris humani & diuini pene-
tralia inuisere feliciter contigie.

In Hermotii
mo.

MENSÆ ISIACÆ

Metod.Lib.2.
Sar. 152.

Tabula interpretatione absoluta ad Limbum accedamus . incipiemus autem ab angulo , qui sinister superior inscripius est , in quo Felis cum Sistro Sacrum Isidi animal , cuius ut fœcunditas exprimatur uestes Osiridis superne adiecti sunt . huius animatis sepulcris in urbe Bubasti fuerunt , ubi Diana colebatur , ut minus vere videatur dixisse de Aegyptijs Iuuenalis .

Oppida

Oppida tota Canem venerantur, nemo
Dianam.

Sistrum ad amissim (ut inquiunt) delineauit Ap- lib. II. Med.
puleius inquietus, dextra quidem ferebat æreum cre-
pitaculum, cuius per angustum Laminam in mo-
dum balthi recurvatum, traiectæ mediae paucæ vir-
gulae crispane brachio tergeminos iactus reddebat
argutum sonorem. non enim persuadent mihi qui
putant his verbis Crotalum describi. at crepitacu-
lum appellat. recte id quidem. *Martialis.*

In Apophes-
ecesis.

CREPITACULUM.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet

Hæc quatiat tenera garrula Sistra manu.
ante Martialem Propertius.

Romanamque tubam crepitanti pellere
Sistro.

Ouidius.

— — — crepuitq; sonabile Sistrum.

Et ut concludam nemo erit, qui Plutarchus
de Sistro loquentem legerit, & Gemmas Num-
mosque antiquos pertractauerit, qui non mecum sen-
tiant. licet enim Sistrum aliquando ab hac specie va-
riauerit aliquantis per, a Crotalo tamen longe absuit.
Sistrum vero vel motum, & ortum rerum indica-
bat, ait Plutarchus, vel Nili accessum & reces-
sum ut ait Servius. nisi dicamus denotasse Hirun-
dinis garritum, in quam Aegyptij fabulabantur Ad v. 18. B.
Aeneid.

MENSÆ SIACÆ

Plutarchus.

conuersam Isidem, ut necem Osiridis, cuius cadauer prope Byblum inuenierat commodius lugeret. prælucet nonnihil ad hunc intellectū Minucius Fel.

uit. lib. 10. ita scribens, & dispice Isidis ad hirundinem Si-
strū, & aspersis membris inanem uui Serapidis, sive
Osiridis tumulū considera, deniq; sacra ipsa & ipsa
mysteria, inuenies exitus tristes, fata & funera,
& luctus atque planctus miserorum Deorum. Isi-
dis autem aues videntur fuisse Hirundines, que in-
Cap. 33. sulam iuxta oppidum Copton eidem sacram ne lace-
ret amnis, incipientibus vernis diebus, muniunt
opere, palea, & stramento rostrum eius firmantes,
continuatis per triduum noctibus tanto labore, ut
multas in opere emori conster. Fuit vero Sistrum
peculiare Isiacorum gestamen, quo Typhonem arceri
credebant. & hoc Isidis imitatione, quam Ouidius,
Val. Flaccus, Appuleius, Nummi veteres, & reli
qua antiquitatis Analecta cū Sistro delineat. qua de re
Sistratā turbā appellavit Martialis Isiacos teletas.

Lib. 12.

Linigeri fugiunt calui, fistrataque turba
Inter adorantes quum stetit Hermogenes.

Præit Accipiter, cui impositum Ori caput, e cui-
us mento dependet Serpentis cauda nisi ego male-
coniicio, acumine uidelicet in mentum infixo, seu
vice versa, ut alibi conspeximus. præcedit Acci-
pitrem Leo, a quo Leontopolis defuspsit nomen: ima-
eidem ut Deo templa erecta sunt. Heliopoli tam-
quam Vulcano, & Soli sacrum animal in Templo
uestibulis alebatur, ut scribit Aelianus, qui caus-

D. Hieron.
contra Iouian. lib. 2.

sam

sam inquirens cur Leo ignem paueat, respondet in lib. 12. c. 7.

terioris ignis plenum esse, ideoque exteriorem horrere.

Empedocles autem apud eundem felicissimam praedicationem conuersiōnem ex homine in Leonem: ut hinc arripuisse ansam videatur Apollonius fabulandi,

Amasidis animam in Leone latere, cui Sacerdotes sacra fecerunt, quemq; vittis tenuisque exornarunt:

membra eiusdem anteriora Igni, posteriora Aquae Aegyptijs assignabant; quia, scribit Macrobius, validus est Leo pectore & priore corporis parte; at de-

generat posterioribus membris: in hoc etiam Solem imitatus, cuius vicem in veteribus Nummis radia

ro capite tulit; concinne ad historiam quam recitat Macrobius, de Leonibus videlicet, immisisque in Regias Naves radijs, quales in Solis capite pinguntur.

Succedit Flos qui diligenter inuenti Melilotinus videatur. Porro Melilotus Nili, & extrema-

rum terrae orarum fœtus, Osiridis & Nephithyos germen fuit, quo Osiris coronatus incessit: ideoque pro

fastigio Osiridis testes eidem impositi sunt, quos ip-

semet Osiris genuflexo veneratur. sacram Aspidem

alatam, cui Accipitris caput adiectum Pierius

Valerianus Basiliscum interpretatur. infra hanc

videtur Tauri caput, nisi quis Bouis fæmina mar-

lit; tum Perseæ arboris folium. fuit autem haec

arbos Isidi sacra, quod eius folium linguam refer-

ret, fructus Cor. sola præter hæc Nili aqua gaudet:

hasque culius rationes ignorasse videatur Socrates apud

Cassiodorum, qui proceritatem & speciem tan-

Philostatus.
lib. 5. de vita
Apollon.

lib. 1. Saturn,
cap. 21.

Cap. 20.

Plutarchus:
lib. 14. Hier-

rogl.

Plutarchus:
Fracastorius

tamen vir in
signis Came-

si Deo sacra
ram ceciñit
in Poemate,

quod Iosephum inscri-
psit Pausa-

nias Eliacor-

priore.

lib. 6. histori-

Tripart. vbi
de Persea.

Hermopolis
Thebaidis,

frustra ergo
notavit Ae-

lianrus, li. 10.

c. 22. Perseæ

Apollonopo-

li peculiare.

esse, sibimet

patum con-

stantis lib. 11.

& vlt. ex ea-

dem arbore

victoribus

Dionysiaco

rum Coro-

næ paraban-

tur, vt elicio

ego ex Cal-

lixeno Rho-

dio apud A-

then. lib. 5.

MENSAE ISIACAE

tum in ea notauit. Rana demum Scabello infidet,
supra quam plana illa rotunditas in Apicibus sa-
cris frequens quam Serpens fere rotam ambit .
præt hæc omnia alata Sphynx, cuius meminerunt
De incredi-
bil. hist li.12.
de hist. ani.
cap.35.
Aelian.li.12.
cap.7.
Ita Belloni^p
in lib.de ad-
mirab. an-
tiquor.oper.
præst.cap.2.
Abton. Au-
gust. Nu-
mism. Dial.
3. Michael
Metecatus de
Obelite.
cap.11.
lib.2.obseru.
ca. 45. & 46.
Cap. 30.
In Monosyl
labis.
lib. 3. Bibl.
Plutarchus.
Clem.Alex.
lib.5. Strom.
lib.1.par.2.
cap.4.

Palephatus , & Aelianus . alioqui Aegyptij ex
Leone & Virgine Sphyngas perficiebant , quales
Romæ spectamus e regione Panthei , & in hortis
Calliopeïjs . ea scilicet de causa quod Quintili &
Sextili mensibus , quorum tutela Leo , & Virgo
sint , exuberet Nilus . ita Bellonius , qui addit
Monstra hæc Herodoto Androsphyngas vocari . in-
ter Simias numerat Solinus , villosas comis &
mammis prominulis affirmans . at Ausonius , &
Apollodorus tricorpores ut hic videmus asserue-
runt . Sed cur ita frequentes hic appositæ ? ut sacro
rum doctrinam innuerent latitare ; qua etiam
de causa pro foribus Templorum eas collocabant :
ut docerent præterea Deum & amandum , & ti-
mendum esse : feræ enim & hominis imaginem
Sphyngas gerere , itaque Deum impijs ferum , iu-
stis humanum esse . & hæc Pictorum licentia Poe-
tarum figmento auctoritatem conciliauit , Theba-
nam videlicet Sphingen ænigmata proponentem
iter cum viatorum discrimine insedisse . ipsa enim
ænigma cum esset haud mirum si ænigmata discu-
tienda proponeret . Gryllus tamen apud Plutar-
chum ex hominis & bestie coitu Sphyngas enatas
ratiocinatur . mox occurrit Apis Naugio vetus ,
quale forsitan appellat Diodorus . li-
cet

EXPOSITIO.

36

cet enim ὄντα μηχανικόν minimè adsit , id fa-
ctum videtur ut Apis magis conspicuus sit . &
ut nihil quod in mentem tñnerit indictum
sinamus , placuit olim , quod modo abdicamus , hoc
nauigium Barin esse , cuius meminere Diodorus
Siculus , Porphyrius , Iamblichus , & Propertius
lib. 3.

par. 2. cap. 5.
& 6. apud
Theodoret.
serm. 3. de
myster. Ae-
gypt. Eleg. 10

Romanaque tubam crepitanti pellere
Sistro ,

Baridos & contris rostra Liburna sequi .

Videbatur enim hic nescio quis exprimi (Osi-
ris fortasse) qui sedens in puppi conto nauigium
impellit , quod forsan ab eius nauigij structura ,
quod Herodotus Barin appellari testatur , non om-
nino recedit . accedebat hinc appellatum videri
montem illum insignem Armenie regionis , in cu-
sus cacumine post cataclysmum Arca Noe conse-
dit . Nicolaus enim Damascenus montem illum
Barin vocat : nisi velimus id illi nomen ob alti-
tudinem obtigisse , cum βίζες Turres appellatas
sciamus : at , ut semel monuimus , seponimus hac
omnia , qua Diuinationem potius , quam ingenii
acumen aliquod sapiunt . mirum autem videtur ,
ut hoc obiter dicamus , quod de Arca Noe narrat
Epiphanius , eius reliquias sua etiamnū etate su-
perfuisse ; quod & notavit Abidenus Mnaseas , &
Neoterici quidam , qui & hodie manere serio ad-
firmant . Nauigij nostri puppim ornant penna ,
sacra Serpens , & nobilis ille frutex , qui Isidis
capillo

Apud Eu-
feb. lib. 9. pre-
par. Eu. c. 4.

In panario .

Apud Eu-
feb. loc. cit.
vide , & D.
Hieron. de
loc. Heb. in
princ.
Ioh. Laurēt.
Anania Col
mogr. trac. 2.

MENSAE ISIACAE

capillo nomen debet. in Prora sedet Isis Luna insignibus insignis. porro extra cymbam Osiris, qui cum Iside, Oro, & Anubide limbum uniuersum passim distinguit, Accipitrem veneratione dignum

Rosphyr. lib. 4 de abstin. quem vide. esse monet. Accipiter enim Apollini, ac si dicas. Osiridi sacer fuit, & Solis præterea symbolum.

est enim igneus & vim habet interimendi inquit.

lib. 5. Strom. Clemens. imo Aelianus inter alia quædam notauit, hanc auem ab Aegyptijs, etiam mortuam, ut

lib. 11. histor. diuinam suos Tripodas habuisse. hanc Tentyritæ an. cap. 35. Aelian. li. 10. sanctissime colebant ob perniciatem, & vim ad

cap. 24. Ignem, ut diximus, proxime accendentem. Copti tamen oderant veluti Crocodilorum hostem acerri-
mam. hinc autem nutare videtur Canon ille apud

Strabonem ab Aegyptijs omnibus peraque coli ex terrestribus Bouem, Canem, Felem: ex volatilibus Accipitrem, atque Ibin, ex Aquatilibus Lepidotum, & Oxyrinchum. quæ si vera sunt mi-
rum videtur hos pisces nullibi in Tabula nostra spectari. auget dubitationem Plutarchus, qui eos
præ alijs Piscibus exsecrabilis Aegyptijs fuisse tra-

Aelian. li. 7. dit. de Oxyrincho tamen aliter Aelianus. erant
cap. 9. autem in Aegypto sacrorum Accipitrum curato-

lib. 1. par. 2. res, ut reliquorum animalium sacrorum alto-
cap. 4. Accipitres, res, quorum munera apud Diodorum legas. huic
& hodie in Aegypto fre- pertinet mansio Hieracon apud Antoninum, no-
quætes sunt. men sortita ut aliae pleraque ab animalibus sacris.
Bello. lib. 2. obser. c. 36. Caprinum caput vel Mercurij symbolum est ex
lib. 2. de Nupt. Phil. Marciano Capella, apud quem Caprea cum alijs
qui-

quibusdam in eius Dei gratiam proponitur; aut Capram indicat, cui Aegyptij ex Theodoreto diui serm. 7. nos honores detulerunt. quod ad Hircum attinet, fuit is ut supra narratum est Panis sacer ea ratione, qua Priapus inter Deos relatus, ex appeten-
tia videlicet indefessa generandi

Theodore.
serm. 2.

Omnes hominum mentes o pectora
cæca!

Vere huiusmodi deliria dum exagitaret, scrip-
fit Arnobius; si contemptor aliquis numinum, &
sacrilegi pectoris immanitate furiosus intendisset
animum maledicere Dijs vestris, auderet in eos
quidquam grauius dicere, quam ista prodit histo-
ria, quam veluti quiddam mirabile Commenta-
rij contulisti in formulam? at hosce Commenta-
rios quam speciosis Titulis exornabant! fuit qui
Libros eorumque inscriberet. alijs Indigamenta,
Rituales, & Augurales Libros, Commentarios
sacrorum, Rerum diuinarum, Religionum, Pon-
tificialium Quæstionum. alii alia, propter que cu-
rioso Lectori non respondere vadato, & perdere
litem opera precium esset. his affinia fuerunt fa-
mosa illa Gnosticorum, & Carpocratianorum dog-
mata, quibus humano semini veluti rei sacre
cultus accessit, & pecudum more promiscui con-
cubitus recepti. & hinc natum videtur, vt
Fronto quidam perfrictæ frontis homo obiecerit
Christianis incesti conuimii notam, & adorata Sa-
cerdotis virilia, quod tamen Vir illustrissimus ad

lib. 3. aduers. Gent.

Asclepiades
Mendesius
apud Suet.
Pontificales
libri apud
Prob. & Geor.
& Arneb.
lib. 2.
Celerin. de
die Nat. c. 7.
Cic lib. 1. de
diuin.
Festus. Ne-
cere.
Macrobi. li. 3.
Saturn.
Epiphanius.
Clem. Alex.
lib. 3. Strom.
Theod. Hæ-
ret. fab. lib. 1.
Apud Mi-
nuc. Fel.
Cæsar. Baro.
to. I. Annal.

MENSAE ISIACAE

Plutarchus
in Gryllo.

Serm. 3.

Exomologes in acute retulit: & quidem haec omnia hæreticis sollemnia, nomini Christiano odium & inuidiam apud Ethnicos conflauerant. hec obiter. Mendesius Caper a quo digressi sumus, cum multis ac formosis mulieribus includebatur, non ut cum iis misceretur, vt nuper coniecit Vir doctissimus, sed forsan in gratiam peruigiliorum, quæ apud Gentem superstitionem ut reliqua omnia inualuisse facile arbitramur. cuius rei extant apud Auctores plerosque non obscura vestigia. at his quæ supra diximus videntur aduersari Theodoreti verha quæ sunt; τάντη δὲ τὸν Αἴγυπτον τὸν αὐτὸν οὐδεποτέ τῷ ίντι. auget dubitationem Interpres, qui haec ita vertit. huic (Luna) Apin Bouem ita dictum Aegyptii nutriunt: Soli vero Hircum, quem vocant Menden. at non MENAHN sed MNEYIN legi & m. 5. Codices & ratio postulant, ut & vidit F R. S T L-B V R G. Vir doctus, & Reipublicæ litterariæ amans. vocem vero Hircum interpretem sibi habere iubeamus, qui de suo largitus est. quamquā si hosce commentitios Deos ad indigestam illam congeriem de qua in præfatione egimus, redigere velimus, nihil prohibeat Soli Menden sacrum esse. at ridicula hæc numina, Apis videlicet cum Hirco, ita videntur fuisse hominum sermonibus celebrata, ut Maximus Tyrus nescio cuius meminerit, qui ex Europa nauigauit in Asiam, ut præter cetera ή βανώ, ή τελετῶ videret. De Cerco-pitheco

Serm. 6.

pitheco satis alias . nunc de Arula bipede ut vi-
 detur , in qua stat Urceus e Silanis duobus aquā.
 in modiolos effundens . Urceo superne infixa Crux
 Sarapidem notat , in cuius adytis hoc signum olim
 compertum diximus . Modiolos ad eundem perti-
 nere iam pridem ostendimus . at Sarapis per Aquæ
 effusionem consueverat excitari . in Osiridis pom-
 pa vas aquarium præcedebat ; in Isidis amphora
 quam hydriam videtur appellare Vitruvius . de
 Canopo , quē hieracosphynx amplexatur , & præfer-
 re videtur præter Poetas , apud quos frequēs eiusdē
 mentio est , ita Eusebius lib. 2. histor. Eccl. apud
 Rufinum : ipsius (Canopi videlicet) simulachrum
 pedibus perexiguis , attratto collo , & quasi su-
 gillato , ventre tumido in modum hydriæ , cum
 dorso æqualiter tereti formatur . Epiphanius præ-
 ter hæc affirmsat Canobum Menelai Gubernato-
 rem , eiusdemque vxorem Eumeniū in Alexan-
 driæ sepultos , colli ad Ripam Maris XII. ab Ur-
 be lapide , in ostio uidelicet Canopico , de quo Ve-
 teres Geographi consulendi , Strabo præsertim ,
 qui & ab Eiphanio in locorum interuallo discedit ,
 & cum ipso Canopitarum mores , & sacra luxu-
 riæ , nequitiaque comperta scribit . Aristides ta-
 men nobilis ille Sophista ex Aegyptii Sacerdotis ser-
 mone serio negat Canobū a Menelai Gubernatore
 nomen iraxisse . multis enim ante sæculis , quam
 appelleret eo Menelaus id nominis ei loco fuisse .
 eundem huius uocis sonum aliter atque Græci effe-

Porphyri. li. 4
 de abstin.
 Plutarchus .

Appul. li. 11.
 Metam.
 In Prohem.
 lib. 8.

In Ancora-
to.

Lib. 17 vidē
 dus & Euna-
 pius in Ae-
 desio .

In Aegyptia
 ca.

MENSAE ISIACAE

lib. i. instit.
cap. 5.

Aristoteles
lib. 2. de re
familiari.

Lib. i. de Na
tura Deor.

Aelian. li. 2.
hist. an. c. 38.
Plutarchus,
& Clem. 5.
Strom.
Aelian. li. 10.
cap. 30.

rant, pronunciasse; ut huius forsitan loci sit quod monuit Quintilianus, Ciceronem Canopitarum exercitum dixisse, at ipsos Canobon vocare. vocabuli interpretamentum idem ille Sacerdos aiebat esse aureum solum, ea ratione (si diuinare licet) quod ibi olim ante Alexandrum mercatorum conuenitus ageretur. supradictis calculum adiecit Plutarchus, qui improbar Canopum Gubernatorem appellantes. Et hec speciose magis dicta, quam vere. cum enim ethnici homines viderent detegi Christianorum scriptis quicquid ipsi olim veluti sacrum coluerant, ut veritati obicem opponerent rem alio trahere conabantur. frangit hic se se limbus vergens ad inferiorem partem, in qua notandus videtur Leo procumbens cum arietinis cornibus, apiceque Lunari. que omnia non incommode interpretari possimus si dicamus Lunam non nisi post occidentem Solem conspicuam esse. ut missas faciamus roties inculcatas Solis, Et Luna; Osiridis Et Isidis relationes. restant in hoc limbi segmento Siren cum aliis quaternis, Hieracosphynx alata, Et Ibis, quam graphice delineauit Cicero his verbis, Ibes maximam vim Serpentium conficiunt cum sint aues excelsa, cruribus rigidis, corneo procerroque rostro. fuit haec Isidi sacra Avis, tum quia ad Lunam ratione, quam pennarum etiam varietate exprimit, oua fingit; tum quia tot diebus oua exclusit, quot Luna crescit Et decrescit. eiusdem intestinum Luna deficiente comprimitur. ad haec extra Aegypti fines non progreditur, exportata vitam citius,

ciuius, quam patrij soli desiderium abiicit. Consacra
tionis causa fuit vilitas. Serpentibus enim alatis ex
Arabia in Aegyptum aduentantibus obuiam proce-
dens eas conficit, earumque oua disperdit, ut patet
ex Herodoto, Plinio, Solino, Iuuenale. qua potissi-
mum de causa capite pœnas luebat qui etiam impru-
dens Ibin occidisset ait Herodotus, qui sanctiōnem Lib. 2.
hanc etiam ad Accipitrum necatores protendit. de
Ibide testatur eadem Diodorus, additque oculatus te
stis eandem pœnam manere æluri etiam inuolunta-
rios interfectores. adiungit Cicero V. Tusculana.

Lib. 1. par. 2.

Lib. 1. par. 2.
cap. 4.

Aspidem, Canem, Crocodilum. vere ergo Pompo- Lib. 1. c. 4.
nius Mela, colunt (Aegyptij) effigies mulierum
animalium, atque ipsa magis animalia: sed alijs
alia, adeo vi etiā quædam eorum per imprudentiam
interemisse capitale sit. hac superstitione prudenter
vsus est Cabyces dum Pelusium oppugnaret. cum
enim Aegyptij missilibus eius exercitum vexarent,
is uoxes προσβαταί ἀνάγεται ibas ante agmen vili consilio
collocauit. Aegyptij enim iaculari destiterunt. tot ve-
ro labores Ibis incassum obibat, si vera sunt quæ pro-
dit Theophylactus Simocatus homo Aegyptius, Aegy-
ptios videlicet eiusdem ouis insidiari, ne scilicet cum
veneniuora sui malum aliquod pariat. Ibis polluas
aquas eo usque refugit, ut nō alia sese abluerent aqua.
Sacerdores quam ea, cuius auis hec bibendo purita-
tem approbasset. cum Crocodilo eas mimicrias gerit,
ut eiusdem pennarum contactus, si Aeliano credi-
mus, Crocodilus statarius efficiatur. Simocatus ve-

Polian. li. 2.
Strateg.Quæstio:
Phys. 1. 4.Plutarchus?
Aelian. li. 7.
cap. 40.

Lib. 10. c. 30.

MENSAE ISIACAE

ro idem de Serpentibus scribit, cuius testimonio libens subscribo, cum inter Ibin, & serpentes magna intercedant, eaque naturales ut diximus inimicinæ.

Cicero li. 2.
de Natura
Deor. Plin.
lib. 8 c. 27.
Antoninus
Itinerario.

Lib. 17.

Usum insuper Clysteris inuexit, & inter sacras scalpturas multiplici argumento recepta est. ideoque in tot benefactorum gratiam prope Hermopolin mansio fuit, quæ ab Ibide nomen duxit. his ut par erat perpensis mirum non erit quod Cornel. Strabo notauit, Alexandriæ ad fastidium usque Ibides frequentes fuisse. præn Ibin Aspis, cui præter Isidis caput, Alæ quoque alienæ adiectæ sunt. quæ species facit, ut mihi succurrat modo Dracunculus ille, quem Alexander Abonotichita egregius ille impostor in mimicæ diuinationis usum comparauerat. & quidem, ut obuer moneamus, Plani illius festiue imposturae aliquid commune habent cum oraculo Louis Heliopolitan, quod absenibus, non resignatis codicillis, rescribet. dicit agmen huismodi bestiarum Gallina, siue ea Mauritana, siue Meleagridum e genere sit, quæ cum Alis expansis, & Vropygio, caudaque eam sacrae Vestis speciem pene repreäsentat, quam Pluviale vocant ab antiquorum Penula desumptam. Deflectit hic iterum Limbus ut in finam Tabula partem ambrat. ibi inter cetera eminet Orus decumbens in lecto, quem Callixenus Rhodus Sphingopedem apud Athenæum appellasset. sub lecto Canopi tres, Canis seu Lupi, Accipitris, & Hominis capite insigniti. de Cane inferius. nunc de Lupo (si tamen is Lupus est) age-

Apud Lucia
nū in Pleud.

Macrobi. li. 1.
Sat. c. 23.

Lib. 5.

mus.

mus. Delphi Lupum animatam Solis imaginem; Aelian.li.12.
 olim venerabantur, quia hoc animal, ut exponit cap 37.
 Macrobius, omnia corr̄ipit ad instar Solis, qui radio-
 rum vi omnia ad se trahit. hinc Apollinis Lycij co-
 gnomentum. hinc Aegyptiorum Lycopolitana super-
 stitio Apollinem, & Lupum pari prosequentium cul-
 tu. unde natum ut Lycoctonon herbam in Aegy-
 ptum importari veterint. hinc Lycos oppidum, &
 Lycopolitis praefectura. Gr̄ecis tamen aliter visum,
 qui Apollinem Luporum imperfectorem coluerunt. hi-
 sce transiectis accedit Bos fæmina ni fallor, quæ ut
 ait Solinus Api ostenditur in anno semel: & ipsa
 non absque ceris insignibus. quæ ut inuenta, &
 oblata est, eadem die statim neciatur. suader Gallina
 quæ expansis alis ita dorso eiusdem, vi Isidis ver-
 tici insidet. præter hæc in Hermopolite nomo Vene-
 ri Sacram Vaccam venerabantur. in uniuersa Ae-
 gypto Boues fæminas in Isidis grauiam colebant. hec
 minimo excipit interuallo Auis procumbens cum
 Osiridis capite, quam si Ibidem esse fateamur, in-
 dicio erit non absque Dei munere & mente ferri Ibi-
 des in exitium anguum pinnatorum. Androsphinx
 hanc coniuetur, ut rem forte mysteriorum ambagi-
 bus inuolutam indicet. & sane in hoc Monstro no-
 rum quidpiam cernimus, barbam videlicet, cuius
 in tota Mensa nullibi vestigium extat. nisi dicere li-
 beat id in Hirci gratiam præstatum fuisse, quem turpe
 erat inter imberbes Apparitores confpici, imo maius
 miraculum videtur barbam Hirco demptam fuisse,

Sti-

Lib. i. Satyr.
 cap. 17.
 Aelian. li. 9.
 cap. 18.
 Iohan. Caf-
 fian.lib.4.de
 instit.reniūc.
 cap. 23 Plin.
 lib. 5. cap. 9.
 Phurnutus,
 de Natura
 Deor. Julia.
 Aurel. de co-
 gnomin.
 Deor. lib. 1.
 cap. 4.
 Cap. 35.
 Aelian.li 10.
 cap. 28.
 Herodotus
 lib. 2.

MENSAE ISIACAE

Lib. 12. hist.
an. cap. 3.

Stipatoribus non item . ut cumque sit , in Cymba ,
que superiori illi e regione responderet , cernimus bicipi-
tem Hircum , qualem Bocchori apud Aegyptios re-
gnante extitisse scribit Aelianus . & nisi iam dudum
parum firmas conjecturas ablegassemus , non dees-
sent speciosa saltim argumenta , quibus hunc Aegy-
ptiorum Ianum esse asserteremus . Cymbæ tuela sunt
Persea fructus , Accipitris caput , & sacra Serpens ,
qua omnia Osiridem indicant , qui utrobique Porti-
toris vicem gerat . accedunt Phœnicopterus , Isidis apex
& ante Cercopithecum genua flectens Anubis , mox
Scarabeus cum Osiridis capite , quod unum ad im-
plendam fabulam deerat . idem caput ornant Isidis
insignia eo mysterio , de quo superius verba fecimus .
Scarabeum excipit Canis , cuius ope Isis maritum con-
quisiuit . ideoque Canes præire pompam in eiusdem fe-
sto consueuerunt . addamus ex Aeliano cœlestis ca-
nis exortu Nili allusionem incipere , quam nullis non
lætitiae generibus Aegyptiū excipiebant , ut ex Aristote-
læto Rhetore narrat Nonnus , cui subscribunt Euse-
bius , & Heliodorus , qui scribit Nilum , quem ipse
Osiridem appellat ab ipsisdem pro Deo coli . quod cer-
nimus , & in veteri nummo apud IOH. MOCENI-
CVM Patric. Venet.

Diodorus Si-
cul. lib. 1.
par. 2. c. 4.

Lib. 10. c. 46.

Ad II. inue-
ctiu. D. Na-
gianz.

Lib. 4. de vi-
ta Cōst. c. 25.

lib. 9. Aethio-
ic.

ut apposuit cecinisse videatur Parmeno Byzantius apud Athenaeum.

Aἰγυπτίος Ζεύς Νεῖνε

Nec deerant qui crederent Isidis lachrymis Nilum augeri, ut ex homine Phœnicese inaudiuisse restaur Pausanias. scribit autem Iohannes Leo Afer etiam nunc in Aegypto manere ob Nili peractam feliciter alluvionem festos dies sepm illi Gentii celebres, quos ab antiquorum ritu manasse & ipse notat. de Memphyticis canibus, ut ad semel coepit narrationem redeamus, mirum quidpiam refert Aelia- nus in commune prædam exponere, & Deorum simulacra, quod & Horapollo de omnibus notavit, lib. 1. c. 39. inconniuentibus oculis intueri. Plutarchus vero scribit canem Mercurij nomine Aegyptiace appellari. id fuit Ciceroni, & Laetantio Thoib, vel Thoyt, Eusebio Taaut, facili & recepto transiū vocalium AV in O. eius vocis vestigium etiam hodie Aegyptij retinet. ut enim mihi narrare consueuit V. Exc.

In Phocic.

lib. 7. c. 19.

lib. 1. c. 39.

li. 3. de Nat. Deor.

lib. 1 defal.

rel. cap. 6.

lib. 2. præp.

Eu. cap. 6.

PROSPER ALPINVS, Aegyptij ut Canes ad diripienda proposita cibaria prouocent inciamare consueverunt Tao, Tao, imo coniçere licet hinc manasse

L verna-

vernaculam vocem To, To qua canes interdum allicimus. neque vero ab instituto nostro alienum erit
 De Iside, & si mendacijs arguamus Plutarchum, qui Canem refert diuinos honores amississe, quod Apidis a Cambyses proiecti eadaver depastus esset. ut enim Herodotum missum faciamus, qui disertis verbis scriptum reliquit, Apis in Cambyses inscio tumulatum, cum fauciatus semur in templo iacens exstabuisse; lib. 2. contra Apion. quod ad Canem attinet, praeter Diodorum, & Iosephum, satis aperte cecinit Iuuenalis.

Sat. 15. Oppida tota Canem venerantur —
 D. Hiero. in Egy. Itiner. Antonini Pli nius lib. 5. cap. 9. Strabo lib. 17. Huius gratiae data sunt Cynopolitis Nomos, & oppidum prope Thmuin, ubi Anubis colebatur, canibusque honor & sacra cibaria constituta erant. in postrema limbi sectione occurrunt adspectanda Mnevis, alijsue quispiam e sacrorum Taurorum numero. inde Anubis, seu Mercurius. Scorpius deinde Isidis caput gerens, & humanas chelas, ad indicandum, ut ego quidem sentio, charitatis nexum inter Istdem, & Anubin. Themis enim Philologie nuptum euenti in Tabella Mercurij argumentum obtulit minitantem Nepam. postremo adest Osiris Hippopotamum hasta veluti conjecturus. Hippop. Plurarchus. tamus vero apud Hermopolin Typhonis symbolum fuit, concinne ad eius immanem Naturam, cum in Equo Nilotico, quem Elephantum Aegyptium appellat Achilles Statius, parricidium, & incestum notauerit Horapollo. is tamen in Nomo Papremiano cultus est, ne scilicet præclara bestia tot immannibus.

Marcian. cap. 2. de Nupt. Phil.

Lib. 4.

Lib. 1. c. 56.

Herod. lib. 2.

nibus feris iniuderet. Typhonem insuper apud Aegyptios expressit Asinus, quem ideo Copti male habebant. *¶* ut ex Plutarcho adnotauit Aelianus, Bur-
srite, Abydeni, Lycopolitæ tubæ clangorem, ut
asinino ruditui persimilem oderant. *huc referenda Mi-*
ntacij Fel. verba; nisi quod vos & totos Asinos in
stabulis cum vestra Hippona consecratis, & eosdem
Asinos cum Iside religiose deuoratis. ita capienda il-
la Appuleij, depelle Quadrupedis diram faciem;
& pessima mihique detestabilis iam dudum bellua
istius corio te protinus exue. Festine autem Ochus Per-
sarum Rex, qui cum se ῥεv ab Aegyptijs vocari in-
te ligeret, Apidi quem mactauerat Asinum substituit,
& coli iussit, malo tamen euentu. Bagoas enim, seu
Vagao Aegyptius, Spado Regius patrij numinis con-
tumelia irritatus Regem interfecit, Felibusque discer-
pendum proiecit, ut Isidis initriam sacrum Isidi ani-
mal ulcisceretur.

Plutarchus.

lib. 10. c. 29.

lib. 11. vbi &
nefandū Asi
ni tegmen
appellat.Plutarchus,
& Aelianus
loc. cit. &

lib. 4. de vat.

hist.

Aelian. li. 6.
var. hist. Sul-
pic. Seuer.

lib. 2. histor.

fact.

A V C T A R I V M.

Mblemata hæc mi Lector
in Aceruum quem vides co
instituto congregati , vt re
rum superius explicatarum
series ne disrumperetur .
quædam ibi apponere, pre
ut res polcebar, necesse habui : fecit tamen cum
modo & parce si copiam spectemus. quæ nunc
tibi dantur commentario nostro adiunges si
operae præcium videbitur. si minus abiunges
ego certe selecta , & edecumata in medium
attuli , factura dubio procul ad eorum Palau
tum , quibus Explicatio hæc mea sapienti
ali
quantisper. Sectariorum veterum Hieroglyphi
ca , nugas verius , adiunxi permotus doctorum
Virorum adhortatione , & impullus exemplo
Illustrissimi Viri CÆSARIS BARONII
Card. qui historiam anni cxx scalpta huius
generis Amethysto exornatam voluit , & lo
cupletatam . & sane plerique Principes eius
scolæ , qui nomine tenus Christiani olim iu
rarunt in magistri Diaboli verba, Aegyptij na
tione fuerunt. in his Marcus, qui Hispanias in
fecit ; Basiliades magister luxuriæ , turpissimo
rumque complexuū ; & Carpobrates inquinati , & cœnosi dogmatis assertor . alij Aegyptio
rum doctrinis imbuti , vt Cherintus peccilens
ille

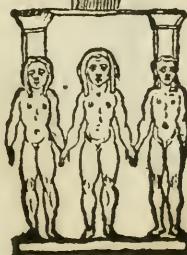
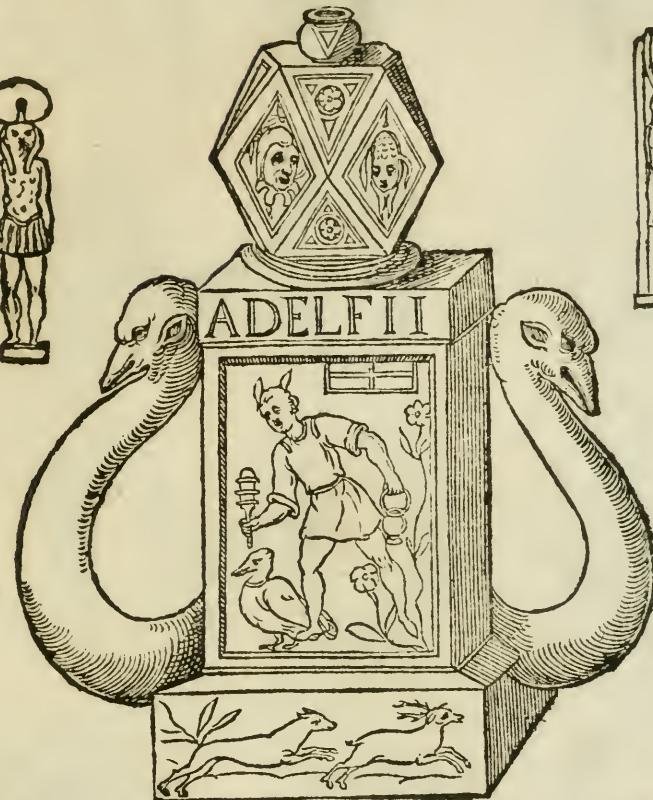
ille nouator. ut minime mirum videri debeat si Lotum, Harpoeratem, & reliqua Aegyptidrum somnia in eorundem symbolis conspicimus. nec defuerunt qui Pythagoræ & Platonis axiomata ex Aegypto plurimum exportata in usus conuerterent dogmatum insinuatorū. talis Valentinus, cuius egregiæ contemplationi acceptos ferimus multiplices illos Aeonas, Acamoth & Iao monstrosa nomina. & puerorum muliercularumque inania terriculamenta. tales Seleucus, & Hermias Galatæ, qui D E O Optimo Maximo actui puro, summo enti, & Materiæ impuræ potentiaz, infimisque pene dixerim non enti, æternitatem eandem tribuerunt. Deliria hæc satis superque confutarunt Irenæus, Epiphanius, Philastrius, Augustinus, Tertullianus, Theodoreetus, aliisque quorum laudatos labores quotidie magis magisque admiramus sanctissimi & doctissimi Viri. eorum illustria scripta obscura hæc cætenebris in lucem euocabunt, in qua veteris historiaz amantes versabuntur cum fructu & delectatione. mihi sat erit hæc veluti digito comonstrasse, & excitasse alios ad Ecclesiasticæ historiaz non minimam accessionem qua corrigendam qua illustrandam.

F I N I S.

qualitative change in the basic form of the society which appears at the time of the first appearance of the new class. In this process of transition there is a struggle between the old ruling class and the new, which is reflected in the political life of the country. The new class, which has been born in the struggle, gradually increases its influence and becomes the dominant force in the country. This is the period of the rise of the new class. The new class, which has been born in the struggle, gradually increases its influence and becomes the dominant force in the country. This is the period of the rise of the new class.

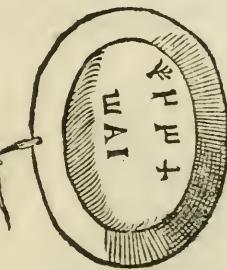
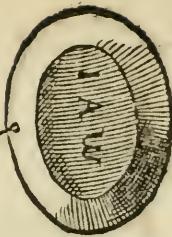

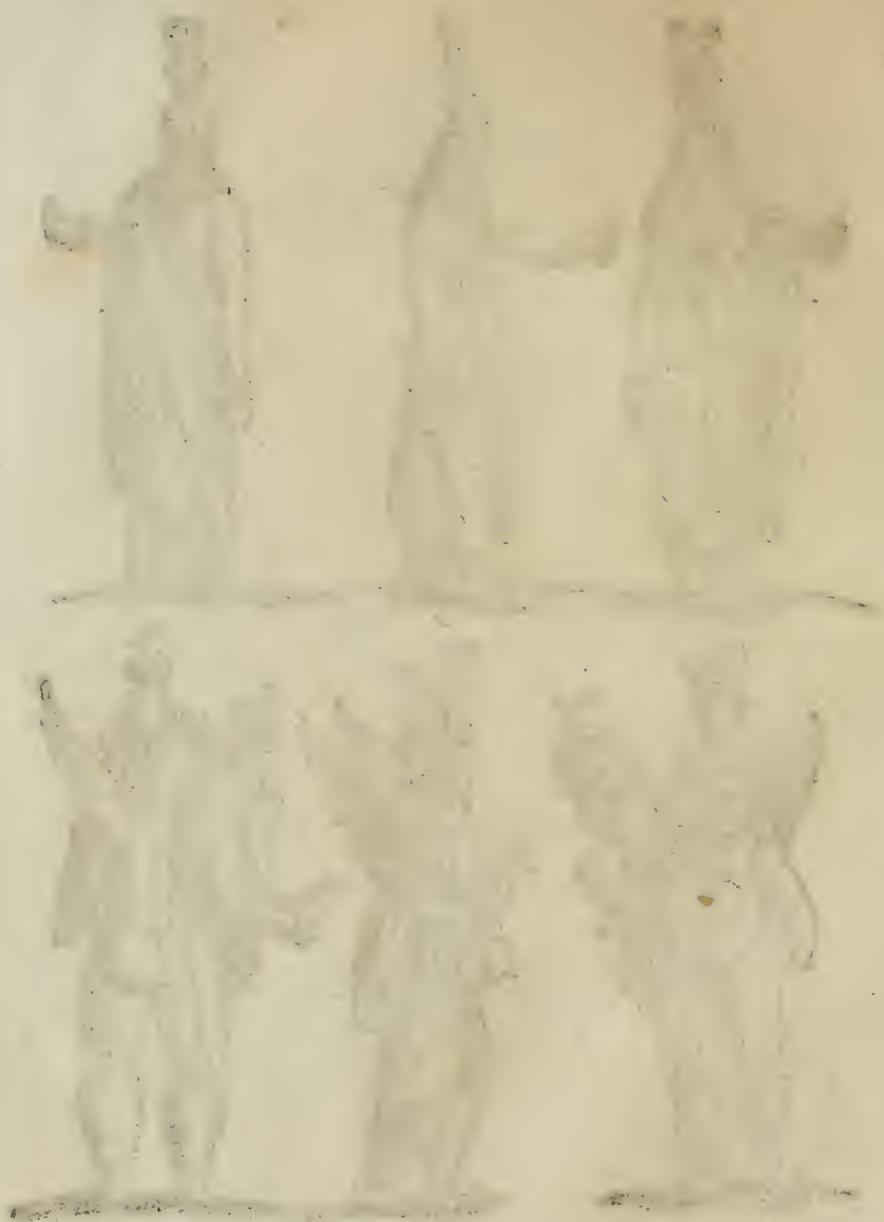
M

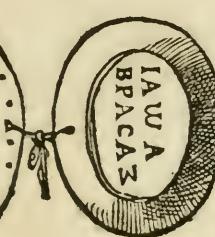
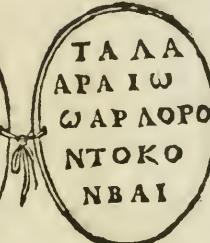

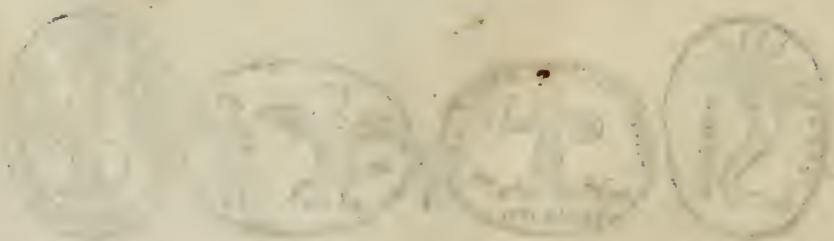

Special 83-B
7605

